

VELIKI KNEZ NIKOLAJEVIČ ODSTAVLJEN.

VRHOVNO POVELJSTVO JE PREVZEL CAR.

CAR JE IMENOVAL VELIKEGA KNEZA NIKOLAJEVIČA ZA PODKRALJA V KAVKAZU. — PROKLAMACIJA. — CAR JE PREPRIČAN, DA BO ZAGAL. — IZPREMEMBA V RUSKI DUMI. — NAPREDNJAKI IMAJO VEČINO. — ZAVEZNIKI SO IZKRCALI NEKAJ NOVIH ČET V ZALIVU SUVLA. — TURKI SO IZGUBILI OGROMNO MNOŽINO SVOJIH VOJAKOV. — ANARHIJA V GLAVNEM MESTU TURČIJE.

London, Anglija, 8. septembra.

Ruski car je odstavil velikega kneza Nikolajeviča kot vrhovnega poveljnika ruske armade. Poslal ga je v Kavkaz, imenoval ga je za podkralja in mu poveril vrhovno vodstvo ruske armade v Kavkazu. Takoj, ko se je začela ruska armada umikati, je bilo vsakemu jasno, da Nikolaj Nikolajevič ne bo dolgo ostal na svojem mestu. Vrhovno poveljstvo nad rusko armado in mornarico je prevzel car. General Aleksijev, bivši poveljnik ruskih čet na severozapadu je imenovan za šefa generalnega štaba. Aleksijev je zelo zmogljiv strateg; upati je, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bo ruska armada končno zmagala.

Bitka pri Radzivilovu.

Dunaj, Avstrija, 8. septembra. Generalni štab avstrijske armade poroča: Polozaj v Voloniji je neizpremenjen. Včeraj so Rusi parkrat navalili na nas, toda mi smo jih uspešno pognali nazaj. Pri Radzivilovu se je sovražnik umaknil za 90 milj. Pri Tarnopolu se še vedno vrše silno vroči boji.

Carjeva proklamacija.

London, Anglija, 8. septembra. Armadno povelje ruskega carja, v katerem naznanja, da je odstavil velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča kot vrhovnega poveljnika ruske armade, se glasi: Z današnjim dnem sem jaz prevzel poveljstvo nad rusko armado in mornarico. Svojo deželo sem sklenil braniti do zadnje kaplje krvi. Trdno sem prepričan, da bo ruska armada zmagala. Rusije ne smemo onečastiti.

Slovo velikega kneza.

Pariz, Francija, 8. septembra. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je izdal sledeče dnevno povelje: Moji hrabri armadi in mornarici: — Z današnjim dnem je stopil na čelo ruske armade in mornarice Njegovo Veličanstvo car. Sedaj pri slovesu se vam prisrčno zahvaljujem za hrabrost in za popolno vdanost, ki ste mi jo izkazovali več kakor eno leto. Pod vodstvom cesarja, kateremu ste prisegli zvestobo, hotele gotovo bolj zmagovati, kakor ste pod mojim. — Nikolaj, generalni adjutant Njegovega Veličanstva, carja.

Car in Nikolajevič.

Petrograd, Rusija, 8. septembra. Car Nikolaj je poslal velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču sledeče pismo:

Ze takoj, ko je izbruhnila vojna, sem hotel stopiti na čelo ruske armade, česar pa iz raznih vzrokov nisem mogel storiti. Izročil sem torej tebi poveljstvo nad armado in mornarico.

V enem letu vojne si se večkrat izkazal, da si izbozen strateg, da ti je vojaštvo iz vsega srca vdanost. Potrebno je, da se po hudih naporih nekoliko odpočiješ in zato te odpušcam iz te odgovorne službe. Moja dolžnost pa je braniti deželo do zadnjega. Sovražnik je tako napredoval, da moramo napeti vse sile, če ga hočemo pregnati iz carstva. Tempotom te imenujem za podkralja v Kavkazu in za vrhovnega poveljnika hrabre kavkaške armade. Se enkrat se ti pri srčno zahvaljujem za vse, kar si dosegel v tej vojni.

O miru ni niti govora.

London, Anglija, 8. septembra. Petrogradski dopisniki neke tujkajne brzojavne agencije poročajo: Sedaj je jasno, da Rusija ne bo

prej sklenila miru, dokler popolnoma ne premaga Nemcev in Avstrijcev. Zadnji čas so krožile po mestu govorice, da bo veliki knez Nikolaj Nikolajevič kmalo odstavljen in da se bodo takoj za tem začela mirovna pogajanja. Car bo ustrajal do konca. Ruska vlada ne bo toliko časa odnehala, dokler bo kak nemški vojak v ruskem ozemlju.

Še nekaj podrobnosti.

Petrograd, Rusija, 8. septembra. "Nowoje Vremja" piše: — Naš sovražnik, ki je bil zadnji čas skrajno predrzen, je doživel novo razočaranje. Nemci so bili prepričani, da bo sklenila Rusija z njimi mir, toda kakor sedaj kaže, ne bo nič iz te stvari. Ruski car je sklenil ustrajati do konca. Nikolaj Nikolajevič je bil pri vojakih zelo priljubljen. Rojen je bil leta 1856, leta 1906 je postal predsednik državne brambe. Anarhisti so ga hoteli dvakrat usmrtiti, pa so jih obakrat še pravočasno aretirali.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 8. septembra. Iz glavnega štaba nemške armade poročajo: Armada generala Hindenburga na čeli črti dobro napreduje. Mesto Volkoviesk se nahaja v rokah Nemcev. Ko so ga zavzeli, so zaplenili štiri strojne puške, veliko vojnega materiala in vjeli preko 2000 ruskih vojakov. Armada bavarskega princa Leopolda prodira proti pritoku reke Njemen, Selvjanki.

Cete generala Mackensena se bore z Rusi pri Jasjoldi. Boj še ni bil odločen, vendar je upati, da bodo Nemci zmagali. Pri Tarnopolu so odbili Avstrijci vse sovražniške napade.

Situacija na Galipolisu.

Berlin, Nemčija, 8. septembra. Turški generalni štab poroča: — Na fronti pri Anaforti je uničila naša artilerija močno sovražniško kolono, ki je navalila na naše strelne järke. Pri Kamual il-Ilemu so se vršili zelo vroči spopadi. Po dva dni trajajočem boju se je moral sovražnik umakniti.

Zmage zaveznikov.

London, Anglija, 8. septembra. Dopisnik nekega tujkajnjega lista je sporočil iz Mitlen, da so izkrcali zavezniki v zalivu Suvla veliko množino svojih vojakov in da so stopili v ofenzivo. Sovražnik se je moral umakniti za dve angleški milj.

Iz Aten poročajo, da je pri Avri Burnu izgubilo več turških bataljonov vse stike z glavno armado. Vojakom ne bo preostajalo drugega kakor udati se.

Italijansko-grška poročila.

Rim, Italija, 8. septembra. — Atenski dopisnik nekega tujkajnjega lista naznanja, da so izgubili Turki na Galipolisu od začetka vojne pa dosedaj 250.000 mož. V Carigradu je zavladala popolna anarhija. Po ulicah se klatijo zločinske bande vdirajo v trgovine in odnašajo vse, kar jim pride pod roko. Popov se udeležuje tudi policija. V Armeniji so masakrirali Turki 70.000 žena, starcev in otrok.

Med turškimi četami na Galipolisu se je pojavila kolera, ki strahovito divja. Vsak dan umre po več sto oseb. Vojštvu primanjkuje hrane in municije.

Ruska duma.

Petrograd, Rusija, 8. septembra. "Nowoje Vremja" poroča, da so

v ruski dumi izgubili konservativci večino. Večino imajo sedaj liberalci in naprednjaki. V nekom uvodnem članku pravi omenjeni list: — Kar se nam je pred enim letom še nemogoče zdelo, se bo kmalo uresničilo. Nasprotje med strankami je pojenjalo, in ni več daleč čas, ko bo dosežen popoln kompromis. Pri zadnji seji ruske dume je rekel profesor Pavel Milukov med drugim tudi sledeče: Vest, da se bo preložilo zasedanje dume, je povzročila med prebivalstvom veliko razburjenje. Rečem vam, da bi bila največja politična blaznost, če bi se v sedanjem času razpustilo duma. Pustite jo pri miru, da bo lahko mirno nadaljevala svoje težavno delo.

Program leveice.

London, Anglija, 8. septembra. Neke tujkajnske brzojavne agencije je dobila iz Petrograda sledeče poročilo:

Program liberalcev in naprednjakov, ki imajo sedaj v dumi večino, je sledeči:

Poljakom se mora dati avtonomija, s Finci se mora boljše postopati, proklamira naj se splošno amnestija za vse politične zločince, zaradi verskega prepričanja se ne sme v bodoče nikogar zasledovati. Nova stranka ima v dumi veliko večino, in bo najbrž dosegla vse, kar bo zahtevala. Ko so člani sprejeli program, so ga predložili ministrskemu predsedniku.

Potopljeni parniki.

Nemški podmorski čolni so potopili en francoski in dva angleška parnika. Posadke rešene.

Pariz, Francija, 8. septembra. Nekako 50 milj od Belle Isle se je torpediralo in potopilo francoski parnik "Guatemala". Posadka se je rešila v dveh čolnih ter jo je zapazil neki angleški parnik, ki jo je pozneje prevedel v St. Nazaire. "Guatemala" se je nahajal na poti iz St. Nazaire v Philadelphio.

La Rochelle, Francija, 8. sept. Angleški parnik "Carony" iz Liverpoola je bil včeraj zvečer obstreljen od nekega nemškega podmorskega čolna ter se je potopil. Napad se je završil pri rtu Baleines, v bližini Rochelle. Poročilo o torpediranju je prinesel danes v tujkajnske pristanišče kapitan ribiškega parnika "Morse".

Pogreša se rešili čoln parnika "Carony", s kapitanom in 14 možmi posadke na krovu. Domneva se pa, da so se obrnili v neko drugo pristanišče. Ostale je sprejel na krov neki ribiški čoln.

London, Anglija, 8. septembra. Vsed strelav iz topa, katere je najbrž izstrelil kak podmorski čoln, je bil potopljen angleški parnik "Douro". Istotako je bil potopljen ruski parnik "Rhea". Posadka slednjega se je izkrcala.

Dva mrtva pri železniški koliziji.

Denver, Colo., 8. septembra. — Dva uslužbenca sta bila ubita in 43 potnikov je bilo ranjenih, ko je neki Denver & Rio Grande potniški vlak zadel na poti iz Salt Lake City v Denver pri Tennessee Pass v neki tovorni vlak. Noben izmed potnikov ni bil težko poškodovan.

Rekviriranje alkohola v Franciji.

Pariz, Francija, 8. septembra. Vojno ministrstvo je objavilo danes svoj sklep, da bo rekviriralo vse zaloge alkohola po dvesto galon in preko. Alkohol se bo rabilo za izdelovanje smodnika.

Dobra letina.

Washington, D. C., 8. septembra. Iz poročila, ki ga je izdala danes vlada, je razvidno, da bo letošnja letina veliko boljše, kakor se je v začetku mislilo. Strokovnjaki cenijo letino na 981.000.000 bušljev.

Odstop Tirpitz?

Berlin, Nemčija, 8. septembra. Danes se je uradno dementiral vest, da namerava odstopiti veliki admiral Tirpitz. Slednji je vzel le par dni počitnic ter se bo vrnil nato v Pariz.

Z zapadnih bojišč.

Obstreljevanje obali.

Angleške bojne ladje so namerile oster ogenj na Westende in Ostende v Belgiji.

BATERIJE NA SUHEM.

Nemške baterije na suhem so bile uspešne ter pregnale sovražne bojne ladje.

Berlin, Nemčija, 8. septembra. V nemškem oficijelnem poročilu glede operacij na zapadnem bojišču se glasi:

"Več sovražnih bojnih ladij se je pojavilo včeraj zjutraj pred Middelkerke. Tekom jutra so obstreljevale Westende in Ostende tekem popoldne, nakar so jih naše obrežne baterije prisilile, da so se umaknile. V Ostende sta bila ubita dva Belgijska, eden pa je bil ranjen.

Na tej fronti se ni prigodilo temkom dneva ničesar posebnega.

Neki nemški avijatik je severno od Mesnil izstrelil iz zraka neki francoski oklopni aeroplan. Stroj je priletel na tla in oni, ki so se nahajali v njem, so bili ubiti.

Brezuspešen je ostal napad sovražnih avijatikov na Freiburg, na Badenskem."

Francoska poročila.

Pariz, Francija, 8. septembra. Francosko vojno ministrstvo je objavilo danes zvečer sledeče oficijelno poročilo:

"Nadaljuje se z artilerijskimi boji krog Arras, pri Roye, med rekama Oise in Aisne ter na fronti v Champagne.

V zapadnem delu Argonov so vzpizorili danes zjutraj Nemci po ostrem obstreljevanju, pri katerem so uporabljali duševce bombe, naskok z infanterijo. Po dolgem boju se jim je posrečilo zavzeti eno našo oporno točko.

Ostri protinaskoki, katere so je nato vzpizorilo z naše strani, pa so prisilili Nemce, da so opustili njih nameru, da prodrejo naše črte.

Po obstreljevanju Naney od strani nekega našega avijatika je metal oddelek aeroplanov bombe na vojaške naprave v Frescati in na Sablon železniško postajo v Metz.

Pomanjkanje angleških letalcev.

London, Anglija, 8. septembra. Admiralteta je danes objavila reorganizacijo mornariške letalne službe, in sicer radi prehitre razdelitve osebnega materiala. Ravnanjem te službe se je imenovalo podadmiral Vaughan Lee-ja.

Španski kralj in vojna.

Pariz, Francija, 8. septembra. Španski kralj Alfonso je sprejel v avdijenci argentinskega žurnalista Cevilliera in mu povedal svoje mnenje o sedanji vojni. — Nikdo ne ve — je rekel kralj — koliko časa bo trajala ta vojna. — Neumnega je misel, da bodo začele države po vojni razoroževati. Nasprotno, še veliko bolj bodo ojačile mornarice in armade.

Glede socializma je rekel, da bo njihova stranka uspevala, če se bo otresla svojega ultra radikalnega značaja. Socialno-demokratska stranka prav lahko postane vladna stranka. Kot taka bo lahko uresničila vse svoje dobre ideje.

Milijonarka zadavljena od vlomilcev.

60-letna Mrs. James E. Nichols, ki je podedovala po svojem umrlem možu, članu velike trdnje Austin, Nichols & Co., več kot milijon, je bila v pretekli noči zadavljena v njenem stanovanju od maskiranih vlomilcev.

Trije vlomilci so si z revolverjem v roki pridobili uhoj v hišo na 5. Ave. in 79. cesti ter nato po vezali uslužbenke. Kake pol ure nato se je posrečilo neki služkinji oprostiti se vezi in ta je našla nato Mrs. Nichols mrtvo na postelji njene sobe. Koliko so odnesli tatovi, ni še natančno ugotovljeno.

Predsednik Wilson

je obiskal Lansinga.

Predsednik Wilson se je sam podal v državni department, kjer je imel posvetovanje z Lansingom.

POROČEVALEC ARCHIBALD.

Archibald, kateremu se je odvzelo potni list, izjavlja, da ni poznal vsebine listin.

Washington, D. C., 8. septembra. — Dogodki zadnjih 24 ur v zvezi z delovanjem avstrijskega poslanika za Združene države ter dogodki, zvezani s torpediranjem "Hesperian-a", so imeli za posledico, da je storil predsednik Wilson neobičajni korak ter obiskal državnega tajnika v njegovem uradu v državnem departmentu. Nenaznanjen je stopil v urad ter se posvetoval s tajnikom o situaciji za zaprtimi vrati državnega departmenta.

Niti predsednik, niti državni tajnik nista hotela ničesar izjaviti glede vsebine posvetovanja ter je predsednik Wilson le rekel, da je bil sit načina, kako se ga obvečča v gotovih stvareh ter da je hotel biti enkrat sam svoj sel pri sprejemu dokumentov. Poročevalec je izjavil, da leži zadeva poslanika Dumble in ona paraka "Hesperian-a" popolnoma v rokah državnega tajnika.

Državni tajnik Lansing, ki je bil ravnotako zapet, je pa vendar priznal, da se je posvetoval s predsednikom glede obeh zadev. Vse govori na to, da sta Bela hiša in državni department v veliki zadregi. Izjava Dumble, da je v sporazumu s svojo vlado, Dunajski skušal pregovoriti tujkajne avstrijske delavce v munijskih tovarnah, da bi zastavkali, je spravila vlado v kaj mučen položaj. Ne le, da je zlorabljal Dumba gostoljubnost te dežele, temveč tudi njegova vlada se je skušala vmešavati v notranje zadeve Združenih držav.

Danes zvečer se je tudi zaznalo, da je preklekal Lansing potni list poročevalca Archibalda.

Archibald ni poznal vsebine listin.

Rotterdam, Holandsko, 8. septembra. — Malo predno je ameriški poročevalec Archibald odstopoval v Združene države, je izjavil, da ni ničesar vedel o vsebini listin, katere se je našlo pri njem in katere naj bi izročil dunajskemu zunanjemu uradu. On ni imel niti niti najmanjše zveze z načrtom avstrijskega zunanjega urada, da se onemogoči izdoločanje munijske v Združenih državah. Povdarjal je, da je angleško-ameriškega pokolenja in da nima nikakih posebnih simpatij do nemške ali avstrijske stvari.

— Malo pred odhodom "Rotterdam" iz New Yorka. — Je izjavil Archibald, — je prišel k meni tajnik avstrijskega poslanika, da se poslovi od mene. Tekom pogovora je kar tako nimmogode pripomnil: — Ali bi mi ne storili usluge ter izročili te listine dunajskemu uradu? — Jaz nisem imel nobenega povoda za domnevo, da bi moge biti skrivne in važne tajnosti v nezarti kuverti. Raditega sem vzel pismo ter ga priložil drugim listinam. O vsebini sem izvedel šele, ko so posredovale angleške oblasti.

Jasno je, da bi bil uničil pismo pred svojo aretacijo, če bi mi bila njega vsebina znana. Tajnik poslanstva pa mi ni ničesar rekel, kar bi kazalo, da moram posebno skrivati listino.

Archibald je priznal, da pozna avstrijskega in nemškega poslanika in da mu je slednji izročil priporočilo na nemško vlado, ki naj bi mu dovolila obisk na fronti.

Stavka v Wales.

Cardiff, Anglija, 8. septembra. V premogarskem okraju južnega Wales se je danes zopet odredilo stavko in sicer tretjič iz zbiru vojne. Stavka se v protest proti zaposlenju nemških delavcev.

Napadi Zeppelinov

na angleško obal.

Poroča se o nadaljnjih napadih nemških Zeppelinov na istočno obal Anglije.

VELIKO ŽRTEV.

Pri teh napadih je bilo ubitih deset oseb, dočim jih je bilo 46 poškodovanih.

London, Anglija, 8. septembra. Istočni okraj Anglije so postali včeraj zvečer zopet predmet napada od strani nemških Zeppelinov. Deset ljudi je bilo ubitih, 46 pa ranjenih. V tozadevnem, danes objavljenem oficijelnem poročilu se glasi:

— Trije Zeppelini so napadli včeraj zvečer istočne okraje. Topovi za obrambo proti zrakoplovu so bili v akciji, aeroplani so se dvignili v zrak, a niso mogli najti zračnih križark. Petnajst manjših hiš je bilo porušeni ali poškodovanih in nastalo je več požarov, katere se je pa hitro pogasilo. Druge večje škode ni bilo.

Znanimostni je bilo sledeče: Ubiti: dva možka, tri ženske in pet otrok; težko ranjeni: štiri možki, 11 žensk in pet otrok; lahko ranjeni: devet možkih, pet žensk in devet otrok. — Pogreša se pa enega moža in dve ženski. Vsi ti slučajni se tičejo civilistov, z izjemo enega vojaka, ki je bil težko ranjen.

Nadaljni Zeppelini na poti.

Amsterdam, Holandsko, 8. septembra. — Tri zračne križarke, prihajajoče iz istočne strani, so plule danes zjutraj nad Dortrecht v južni Holandski in sicer v smeri proti angleški obali.

Zadeva "Hesperian-a."

Vlada mora čakati definitivnih poročil glede potopa parnika "Hesperian."

Washington, D. C., 8. septembra. Združene države se pri svojem protestu proti torpediranju parnika "Hesperian" ne bodo brigale za to, če je resnična vest, da je izgubil na parniku neki Amerikaneec življenje, kakor hitro bodo zagotovile izvedle, da je nemški podmorski čoln brez svara potopil angleški parnik. To izjavo je podal danes eden najvišjih uradnikov v državnem departmentu. Izjavil je, da zadostuje že dejstvo, da so se nahajali Amerikanci na krovu, da je opravičen vsak korak, katerega bi storila ameriška vlada.

V državnem departmentu se je prostodušno priznalo, da nista poslanik Page v Londonu in konzul Frost v Queenstown še ničesar pozitivnega ugotovila, kar bi kazalo, da je bil parnik "Hesperian" v resnici torpediran od nemškega podmorskega čolna. Vsed tega in dokler se ne izve resnice, se ne sme postaviti zadeve "Hesperiana" v isto vrsto z onimi "Lusitanije" in "Arabica".

Zahteve poštne uradnikov.

San Francisco, Cal., 8. sept. — Resolucijski komitej konvencije National Federation of Post Office Clerks je razpravljal danes o več resolucijah, ki imajo za predmet izboljšanje delavskih pogojev poštne uslužbenec. Zahteva se reguliranje prekurtnega sistema, skrajšanje delavnega časa za nočne delavce, enotno reguliranje nižje službe, odstranitev razlikovanja med uslužbeni pri napredovanju, reforme, da se prepreči krivične odpustitve iz službe.

Velik tovor vojnega materiala.

Parnik White Star črte "Adriatic" je odplul včeraj iz New Yorka potem ko je imel šest ur zamude radi velikega tovora vojnega materiala, katerega je vzel na krov. Tovor je obstajal iz 15.000 to ter so na krovu tudi aeroplani.

Situacija v Mehiki.

Straža ob Rio Grande.

Carranzove čete so zasedle Piedras Negras. — Oficijelno poročilo. Panameriška konferenca.

SPOPADI.

Priprave za konferenco še niso končane. — Strašne razmere v glavnem mestu. Lakota in bolezn.

Washington, D. C., 8. septembra. Generalni major Funston, poveljnik ameriških čet v Texas, je tako ojačil posadko ob mehiški meji, da ne bo mogoče nobenemu Mehikancu vdreti v ameriško ozemlje. V zadnjih 48 urah se ni ničesar posebnega pripetilo. Zadnje dni so se vršili manjši spopadi, ki so bili pa skoraj brez vsakega pomena, iz oficijelnega poročila je razvidno, da je zavzelo 1500 Carranzovih vojakov pod poveljstvom generala Suaze, Piedras Negras. V glavnem mestu gospodari lakota in kužne bolezni. Ameriška družba Rdečega križa razdeli vsak dan po 30.000 kvartov juhe med revno prebivalstvo. V glavnem mestu je samo 1000 Amerikancev. Villavi vojski sa zapustili Torreón. To poročilo sicer ni oficijelno potrjeno, vendar je verjetno.

Državni tajnik Lansing je rekel, da še niso končane predpriprave za panameriško konferenco.

Strela.

Zeneva, Švica, 8. septembra. — Na Monte Generoso je bilo včeraj veliko švicarskih vojakov pri vajah. Naenkrat se je pooblašilo nebo in strela je udarila v bližino neke stotnije. Štirje vojaki so bili na mestu mrtvi, veliko jih je bilo omamljenih.

Nemški krivoprišežnik.

Gustav Stahl, nemški rezervist, ki je bil pred časom aretiran, ker je v zapreženosti izjavil navedel, da je videl na parniku "Lusitania" štiri topove, se je spoznal včeraj pred sodnikom Hough, zveznega sodišča, krivim da je z imenovano izjavo izvršil hudodelstvo krive prisige. Stahla so nato prevedli nazaj v Tombs zapore ter se bo danes izrelo obsodbo.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrije bodemo sprejemali kljub vojni in Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanja, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa pošlje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in on osebo, kateri se ima izplačati.

Cena			
K.	\$	K.	\$
5....	.80	120....	18.60
10....	1.60	130....	20.15
15....	2.40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.25
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5.60	180....	27.90
40....	6.30	190....	29.45

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in	\$3.00
Če leto za leto	4.00
Če leto za leto New York	1.50
Če leto za leto New York	2.00
Če leto za leto New York	2.50
Če leto za leto New York	2.50
Če leto za leto New York	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and
Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement or agreement.

Dajati brez podpisa in osebnosti se ne
pribojajo.Dajati naj se blagovito pošilja po —
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejmejo
skladne naznane, da hitreje
najdemo naslovnika.Dajati in pošiljati najredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

33 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF
FOREIGN LANGUAGE PRESS

Dumba in "avstrijski"

narodi.

Avstro-ogrski poslanik, dr.

Konstantin Dumba, je podal sle-
dečo izjavo:"Na tisoče delavcev je v veli-
kih jeklarskih podjetjih, ki so
doma iz Češke, Moravske, Kranj-
ske, Galicije, Dalmacije, Slavoni-
je ter pripadajo narodom, ki so
neizobraženi in ki ne razumejo,
da so zaposleni pri delu, ki je
obrnjeno proti njih lastni domo-
vini."

Nadalje je izjavil:

"Velik del nemških delavcev
razpravlja o stvari ter jih je la-
hko dočeti. Ni pa tako s številni-
mi plemeni ter veliko ignorantno
maso naših narodov."To je torej psovka, s katero je
ta zastopnik Avstrije opljuval,
onesnažil in pred svetom oneča-
stil slovenske narode, ki preliva-
jo sedaj svojo kri za ravnostno
Avstrijo, koje zastopnik je on.Kaj nas uči to? — Da se ni av-
strijska birokracija ničesar na-
učila, da je postala še bolj ohola
vsprlo nekaterih uspehov, pri-
dobljenih s slovensko krvjo.
Vsprlo tega nesramnega napada
je treba dvigniti plantet protest
proti počenjanju oholozlobnega
človeka, ki ne zasluži ničesar dru-
gega kot breo v gotov del telesa.Avstrijski policaji v Ameriki
se obnašajo, kot da je ta dežela
avstrijska satrapija. Sedaj so do-
spele nesramnosti do vrhunca in
zvezna vlada mora napraviti te-
mu konec.Predsednik francoske republi-
ke je brzojavno čestital ruskem
carju, da je prevzel vrhovno po-
veljstvo nad rusko armado. Ta
brzojavka je važna raditega, ker
bo vsled tega najbrž odstranjen
veliki knez Nikolaj Nikolajevič,
glavar vojne stranke. Kakor zna-
mo, stoji ruski car pod uplivom
nemške dvorne klike in ta ga zna
pridobiti za to, da sklone z Nem-
čijo separaten mir.Pred leti se je Teddy Roosevelt
izrazil, da se bo Ameriko kitaiz-
rilo, sedaj pa se je Kitajska —
rooseveltizirala. Jun-Si-Kaj bo-
de trajni in dedni predsednik repub-
like in Teddy ima iste želje.

VABILO

na

ZABAVNI VEČER,

katerega priredi

Slovensko pevsko društvo

BROOKLYNSKI ZVON

v soboto dne 11. septembra

v dvorani gosp. Leo Struklja,

193 Knickerbocker Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Začetek ob 8. uri zvečer

Vstopnina 10¢.

K obilni udeležbi vabi Odbor.

(9-10-9)

Dopisi.

Export, Pa. — Naznanjam, da
se dela tukaj skoraj v vseh pre-
mogorovih s polno paro. Za delo
je že prišla prosperiteta, samo
one za zaslužek še ni. Kaj se hoče,
ljudi je preveč. — Na društve-
nem polju še precej dobro napre-
dujemo. Tukajšnje društvo Šmar-
nica šteje 26 S. D. P. Zveze je na
svoji zadnji mesečni seji sklenilo,
prirediti veselico v prid društve-
ni blaginji, oziroma za stroške
delegatov na prihodnji konvenci-
ji. Veselica se bo vršila v soboto
dne 11. septembra v prostorih ro-
jaka Jurja Previča v White Val-
ley, Pa. Vsi bližnji člani vedo,
kde je omenjeni prostor, za bolj
oddaljene naj pa zadostuje poja-
nilo, da je od Exporta eno miljo
pešhoda; lahko se pa pelje tudi
z vlakom. Na svidenje 11. sept!
Pozdrav! — Ivan Prostor.

Shawmut, Pa. — Ker sem že iz
raznih krajev poročal v Glas Na-
roda, gotovo kdo izmed cenjenih
čitateljev misli, da sem mogoče
kak potnik z Miss Bakso. Toda
temu ni tako. Jaz sem le ubog
gozdar, ki si mora s trdim delom
služiti vsakdanji kruh. Da sem pa
enkrat tu, drugi zopet drugje, je
krivo to, ker imajo gozdarji malo-
kje stalno delo. Kompanija nas
pogosto pošilja sem in tja, kakor
Avstrija svoje vojake. V Hut-
chinsu, kjer smo bili skoro dva
mesece, smo se dobro imeli. Za-
služek dovoljen, pijače in kratko-
časja v izobilju. Le žal, da smo se
moral prehitro preseliti iz tega
prijetnega kraja. Med potjo smo
se tudi veselo imeli. Slovence lu-
bi petje, to je stara resnica, in
mi smo kar v železniškem vozu
začeli "žingati". Od začetka smo
seveda bolj strahoma, misleč, da
nas bo kak uslužbenec prav po-
domače ozmerjal, pa kako smo se
varali! Začeli so nas celo siliti, da
naj še pojemo. Mi smo jim seve-
da ustregli in ob koncu vsake ki-
tice smo želi buren aplavz. Že je
nas petje skoraj utrudilo, ko pri-
stopila lukamatija na naš cilj —
Brookwayville. To je precej lepo
in prijazno mesto, le nam gozdar-
jem nič kaj ne dopade, vsled tega,
ker ni v njem nobenega saloona.
Od tu je bilo še kakih 7 milj peš-
hoda v kempu na naš novi dom.
Ker pa je nekatere mučil hud ma-
ček, smo najeli voz, misleč, da se
bomo prav komodno peljali. A
imeli smo smolo. Voznik je nam-
reč vpregel konja, katerega je
menda še Noe imel v svoji barki.
Nekaj časa je še precej hitro sto-
pical, kmalu se je pa začel ustav-
ljati kar na lepem potu in nič ni-
so pomagale ostre besede za po-
ganjati ga naprej. Izgledal je ka-
kor lesen konjček, s katerim se
igrajo mali paglavčki. In ko je
slednjič še voznik prav krepko
položil kosti svojega rojstva iz
voza v neki jarek, kjer je močno
poljubil mater zemljo, je nas mi-
nula potrpečljivost. Stopili smo
iz voza ter šli peš v kemp. Pa
zopet smola! Vozniki nam še niso
prvi večer pripeljali postelje in
druge oprave. E, smo si mislili,
en večer bomo že prebili tako ali
tako. Priznati moram, da smo ko-
maj dočakali dne. Ponoči je nam-
reč nastal mraz, da so nam zobje
kar šklepetali. Treba si je bilo
pomagati; pa kako? Šel sem pod
milo nebo ter si zanelil ogenj.
Kmalu smo se vsi zbrali okrog
ognja in tako smo prebili to noč.
Najbližnje mesto je Shawmut,
kjer je tudi nekaj premogovih ro-
javov. Tu da dela tudi nekaj Av-
strijevcev. Povedati pa ne morem,
ali so to avstrijski Nemci, Itali-
jani, Turki ali Slovenci. Okolice
je jako pusta. Kamor se človek
ozre, povsod samo izsekan gozd.
Ni čuda, če so po okolici mesto
ljudi naseljeni medvedje. A še
temu mora slaba presti, ker jim ne
pride drugo pod zob kot maline
in mravljinice. Koliko časa bomo
mi v tem kraju, še ne vem. Dolgo
gotovo ne. Umetno bi bilo, da bi
nam kompanija naredila hišo na
kolesih, da bi jo lahko prepelja-
vali iz kraja v kraj. V slučaju, da
bi morali iti v tak kraj, kjer se ni
potov in cest, bi si morali pomagati.
Med nami je namreč nekaj roja-
kov, ki znajo delati česte in mo-
stove. Saj se ravno sedaj "šola-
jo" v tej stroki. H koncu dopisa
pozdravljam vse čitatelje in čita-
teljice Glasa Naroda. — J. Ste-
fančič.

Waukegan, Ill. — Nekaj odgo-
vora in pojasnila na dopis slov.
pevskega in dramatičnega dru-
štva "Ljubljanka" iz Waukega-
na v številki 202. Glas Naroda z
dne 27. avgusta t. l. V resnici je
nastalo v naši slovenski naselbini
v zadnjih par letih veliko zani-

manje za lepe dramatične pred-
stave, pri katerih si človek raz-
vedri dušo in srce. Razna pod-
porna društva prirejajo igre v ko-
rist društvenih blagin, oziroma
v podporo bolnih članov. Samo-
obsebi je umevno, da je potrebna
kulis, ako se hoče na odru igrati.
Kulis pa žalibog nimamo v naši
naselbini. Pevsko in dramatično
društvo "Ljubljanka" ima pač
par že obrabljenih in strganih ku-
lis, ki pa ne odgovarjajo zahte-
vam. To je sprevidelo tudi dru-
štvo "Ljubljanka" samo in je
poslalo štirim tukajšnjim podpor-
nim društvom ponudbo, da naj
stopijo z društvom "Ljubljanka"
v zvezo ter da naj vsako dru-
štvo plača po \$12.50 in da bo po-
tem tudi lastnik strganih kulis.
Društva so seveda to ponudbo od-
bila, ker so sprevidela, da ako
stopijo z društvom "Ljubljanka"
v zvezo in plačajo vsako po
\$12.50, bodo morala vseeno naba-
viti si nove kulise. Čemu torej
plačevati stare kulise in jih ob-
novo zavreči? Nadalje je bilo v
dotičnih ponudbah tudi označeno,
da se bode zanjprej računalo za
rabo strganih kulis po \$6 za vsa-
kokrat, ako društva ne stopijo v
zvezo. Seveda so se društva zgra-
žala nad takim postopanjem.
Vsakdo je pripravljen plačati
primerno svoto, nikdo se pa ne
pusti tako odušerko izkoriščati.
Osnovni je za to potreben od-
bor ter poslal vsem slovenskim
podpornim društvom vabilo na
prijeteljski sestanek, da se kaj
ukrene za nove kulise. Odzvalo
se je šest društev, ki se strinjajo
z idejo, in naša želja se je izpol-
nila. Nove kulise so že naročene.
Prihodnja igra se bo že uprizorila
z novimi kulisami dne 12. sept.

Čisti dobiček bo za pokritje stroš-
kov. Nobeno društvo, ki je v
zvezi, ne bo plačalo niti enega
centa iz društvene blaginje, niti
oni \$12.50, katere je društvo
"Ljubljanka" zahtevalo, ampak
kulise se bode plačalo s prostovoljnimi doneski. Sedaj je pa
ogojn v stehi. Društvo "Ljub-
ljanka" upije na vse pretege, da
nasprotujemo Slov. Nar. Domu in
društvu "Ljubljanka". Prijate-
lji, le počasi! Mar se niso večino-
ma vsa društva, ki so v zvezi, še
vedno udeležila veselice, ki so bile
prirejane v korist in sklad Slov.
Nar. Doma? Dalje se piše, da so
se dramatične predstave pričele
prirediti iz samega sovraštva do
društva "Ljubljanka". Ne iz so-
vrštva do društva "Ljubljanka",
ampak v pomoč bolnim članom
so razna društva prirejala
igre in jih bodo še znanprej, če-
ravno trdite, da "naj čevljar o-
stane pri svojih kopitih". Mi pa
se pristavljamo: Ne samo, kar ve-
leva ti stan, kar more, to mož je
storiš dolžan! Če vam je vseeno,
ako se prirejajo igre, čemu sedaj
takšno upite in nasprotstvo? Po
vašem mnenju bi nikdo drugi ne
smel prirediti igre kakor vi. Men-
da vi nimate patenta na igre!!
Ako bi le vi igre prirejali, bi jih
bilo malo v naši naselbini. Naš
namen ni ustanavljati nova pev-
ska društva in čitalnice, ampak
naš namen je, pomagati svojim
bolnim članom. Brezpomembno in
neopravičeno je pa napadanje u-
radnikov pripravljalnega odbora.
Še vedno smo se udeležili vaših
redkih prireditev, če nam je bilo
je mogoče. Tudi smo bili že vsi
člani Slov. Nar. Čitalnice, dokler
je bila pod pravim nadzorstvom.
Toliko v pojasnilo. — Vsa slavna
društva in posamezne rojake in
rojakinje pa vljudno vabimo, da
se igre in veselice v velikem šte-
vilu udeležijo. Nikar se ne ozi-
raje na upitje par kričavev, ka-
terim je skupni napredek deveta
briga. Zatorej pridite vsi v nede-
ljo dne 12. septembra v Mat. Sla-
novno dvorano, kjer se bo igrala
lepa vesela igra "Čevljar" v 3.
dejanjih, in sicer v korist in na-
bavo novih kulis. — Za odbor
zdrženih društev: Mat. Ivanetič,
zapisnikar.

Včerajšnje izgube Angležev.
London, Anglija, 8. septembra.
V današnjem uradnem seznamu
izgub, ki se tiče vseh front, se na-
vaja 46 častnikov, med njimi 14
mrtvih in 1384 mož, med njimi
304 mrtvi.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
ki jo priredi
dr. "Šmarica" št. 26 S. D. P. Z.
dne 11. septembra 1915
v prostorih rojaka Jurja Previča
v White Valley, Pa.
Najljubše torej vabimo vsa
sosednja društva, kakor tudi ro-
jake in rojakinje naše okolice.
Veselica se bode vršila v korist
društvene blaginje. Kličemo to-
rej: Na svidenje!
Opomba: Za omenjeno veselico
je sklep društvenih članov na
zadnji redni mesečni seji, da pla-
ča vsak član \$1.00 v prid društe-
ne blaginje, brez ozira na to, ako
se prav ne udeležijo veselice. Ome-
njeni sklep velja tudi za oddalje-
ne člane, kar naj blagovoljijo
vzeti na znanje. Dr. odbor.

VABILO NA PIKNIK,
katerega priredi
Slov. podp. društvo sv. Roka
št. 94 J. S. K. J. v Waukegan, Ill.,
v nedeljo dne 12. septembra
na takozvani Francinovi farmi.
Na piknik so vabljena vsa dru-
štva iz Waukegana in North Chi-
cago, kakor tudi vsi cenjeni roja-
ki in rojakinje. Ker je delaven
odmerjen v tednu en dan počitka,
to je nedelja, je dobro, da si po-
išče vselega razvedrila, kakor
tudi okrepčila. Za vse to bo pa
skrbelo društvo sv. Roka na ome-
njeni farmi 12. septembra. Torej
ne zamudite nas posetiti v polnem
številu!
V slučaju slabega vremena se
piknik vrši dne 19. septembra.
Andrej Bartel, dr. tajnik.
(8-9-9)

Konvencija premogarjev.Delegati Trinidada distrikta so se
posvetovali glede novih delav-
skih pogojev.

Wilkesbare, Pa., 7. septembra.
V navzočnosti več sto delegatov
se je danes otvorilo konvencijo
Trinidad distrikta United Mine
Workers. Glavna točka dnevnega
reda je dočelove nove plačilne
lestvice, katero se bo predložilo
podjetnikom pred potekom sedaj
veljavne pogodbe, ki teče do 1.
aprila 1916. Glavna zahteva je
zvišanje plače za 20 do 25 odstot-
kov.

Nadalje se zahteva osemurno
delo ter sistem za poravnavo di-
ferenc, ki bi prekašal sedanje
razsodišče v priprostosti.

Predsednik premogarske zveze,
White, bo predložil posestnikom
rovov zahteve delavcev. V zad-
njih mesecih je dovršil intenziv-
no organizacijsko kampanjo ter
računa lahko sedaj z 80 odstot-
ki vseh premogarjev v okraju.

Iz Avstrije.

Najvišjih cen za živino ne bo.
Kakor poroča "D. Agrarblatt",
je poljedelski minister dr. Zen-
ker izjavil zastopniku lista "Zeit",
da je vlada zopet opustila misel,
upeljati najvišje cene za živino,
ker se radi velike razlike v živini
to da težko izvesti.

Izvoz jaje v Nemčijo.
Jajca, ki so namenjena za iz-
voz v Nemčijo, nakupuje v Av-
striji berlinska osrednja nakupo-
valna družba. Ta družba tudi raz-
deljuje nakupljena jajca med ve-
lika in srednja nemška mesta.
Vsak mesec se bo izvozilo 150 va-
gonov jaje v Nemčijo. Na 1 va-
gon gre 150,000 jajc. Leta 1912 se
je na mesec poslalo v Nemčijo
1670 milijonov, v letu 1913 pa
1344 milijonov jajc. Največ jaje
se je poslalo iz Galicije. Nemčija
ima v mirnem času sama 80 mi-
lijonov kokoši, ki zneso na leto 2
milijona meterskih stotov ali pet
milijard komadov jajc. Iz tujine
se je uvozilo v letih 1912 in 1913
povprečno 1,657,500 meterskih
stotov jaje (3 in ena tretjina mi-
liard komadov). Od teh odpade
na Avstrijo 699,000. Rusijo 667
tisoč, Nizozemsko 78,500, Italijo
55,000, Bolgarijo 51,200, Rumuni-
jo 46,500, Turčijo 19,900, Srbijo
19,400, Dansko 11,400 meterskih
stotov. Poleg tega se je uvozilo
dosedaj v Nemčijo iz Kitajske na
leto jajčjih rumenjakov za 51,000
meterskih stotov. Na leto potre-
buje torej Nemčija 8 in pol mili-
jarde jajc.

Včerajšnje izgube Angležev.
London, Anglija, 8. septembra.
V današnjem uradnem seznamu
izgub, ki se tiče vseh front, se na-
vaja 46 častnikov, med njimi 14
mrtvih in 1384 mož, med njimi
304 mrtvi.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
ki jo priredi
dr. "Šmarica" št. 26 S. D. P. Z.
dne 11. septembra 1915
v prostorih rojaka Jurja Previča
v White Valley, Pa.
Najljubše torej vabimo vsa
sosednja društva, kakor tudi ro-
jake in rojakinje naše okolice.
Veselica se bode vršila v korist
društvene blaginje. Kličemo to-
rej: Na svidenje!
Opomba: Za omenjeno veselico
je sklep društvenih članov na
zadnji redni mesečni seji, da pla-
ča vsak član \$1.00 v prid društe-
ne blaginje, brez ozira na to, ako
se prav ne udeležijo veselice. Ome-
njeni sklep velja tudi za oddalje-
ne člane, kar naj blagovoljijo
vzeti na znanje. Dr. odbor.

VABILO NA PIKNIK,
katerega priredi
Slov. podp. društvo sv. Roka
št. 94 J. S. K. J. v Waukegan, Ill.,
v nedeljo dne 12. septembra
na takozvani Francinovi farmi.
Na piknik so vabljena vsa dru-
štva iz Waukegana in North Chi-
cago, kakor tudi vsi cenjeni roja-
ki in rojakinje. Ker je delaven
odmerjen v tednu en dan počitka,
to je nedelja, je dobro, da si po-
išče vselega razvedrila, kakor
tudi okrepčila. Za vse to bo pa
skrbelo društvo sv. Roka na ome-
njeni farmi 12. septembra. Torej
ne zamudite nas posetiti v polnem
številu!
V slučaju slabega vremena se
piknik vrši dne 19. septembra.
Andrej Bartel, dr. tajnik.
(8-9-9)

Pet sinov padlo.
Neki češki industrijalec je imel
5 sinov pod orožjem. V kratkih
presledkih so štirje padli. Oče je
napravil prošnjo na cesarja, naj
se mu z ozirom na dane žrtve pe-
tega sina odpusti z bojišča. Cesar
je prošnjo ugodil, toda predno se
je dovoljenje za odpust izvršilo,
je tudi zadnji sin padel.

OTVORITEV.
V nedeljo dne 12. septembra
bodem otvoril svoj novourejeni
SALOON in RESTAURANT
v Woodside, L. I.

Otvori se ob dveh popoldan.
Igrali bodo hrvatski tamburaši
pod vodstvom g. Marka Šmarica.
Cenjenim gostom je na razpolago
lep vrt, kegljišče in lepa dvorana
za ples.
Vabim vse Slovence, da me ob-
iščejo s svojimi družinami. Za do-
bro postrežbo in fino starokrajsko
kuhinja bode najbolje preskrblje-
no. Točil bodem vedno najboljšo
pijačo.

August Bach, lastnik.
(Sängerhalle).
93 — 4th St., Woodside, L. I.
Vzemite na 59. cesti Corona ka-
ro, ki vas pripelje za 5 centov
prav do hiše. Vhod zastoj.
(9-10-9)

DRAGI PRIJATELJI GODBE
IN PETJA!

Naznanjam vam, da sem dospel
pred par meseci iz Francije v A-
meriko. Ker sem strokovnjak v
svojem poslu, je umevno, da ve-
liko rajše slišim lepo godbo, ka-
kor pa godbo, v kateri igra glav-
no ulogo veliki boben, kričajo gla-
sni trobente in vriski klarinetov.
Takah godb je žalibog med nami
veliko. Te ne blažijo sreča, ampak
so največja nevarnost za uspeha.
Moj namen je delovati med ame-
riškimi Slovenci za lepo godbo.
Če mi bodo šli rojaki na roko, si
upam v tem pogledu še veliko do-
seči. Lepo petje in lepo godbo lu-
bi staro in mlado. Dobra god-
benika pa napravi dobro uglasen
instrument in pravilna metoda pi-
hanja. To je pa zopet odvisno od
učenja. Onemu, ki si hoče nabavi-
ti dobro uglasen instrument,
sem jaz vedno na razpolago.
Kdor se bo obrnil v tej zadevi na-
me, bode zadovoljen. Jaz sem po-
poklien godbenik in učitelj god-
be. Obiskoval sem glasbeno šolo,
služil sem pri vojaški godbi in
sem bil večletni član orkestra
Slovenske Filharmonije in Opere
v Ljubljani. Vsak se lahko zanes-
ljivo obrne name.

Anton Leskovar,
44 Forest Ave., Aurora, Ill.

†
NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srem naznanjamo so-
rodnikom, prijateljem in znaneem
žalostno vest, da nam je nemila
smrt ugrabila iz sredine naše dru-
žine preljubljeno hčerko
MICKO

in ji pretrgala nit življenja že v
nežni mladosti. Nepozabljena
hčerka je bila šele 3 leta in 3 dni
stara. Umrla je 30. avgusta t. l.
Podlegla je mučni boleznii davici.
Pokopali smo jo na West Newton
mirovdvoru.

Zahvaljujemo se najtopeje
vsem tistim, kateri so darovali
krasne vence, in tudi srčna hvala
vsem onim, kateri so se pogreba
udeležili.

Žalujoči stariši:
Anton Ustar in Roza Ustar.
West Newton, Pa., 4. sept. 1915.

NAZNANILO.

Bojakom v državah Illinois in
Wisconsin naznanjamo, da jih bo
obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH
kateri je opravičen pobiratelj naro-
čnin za list "Glas Naroda" in iz-
dajati pravoveljavna potrdila. Ro-
jakom ga toplo priporočamo.
Upravištvu "Glas Naroda".
ZA VSEBINO OGLASOV NI
ODGOVORNO NE UPRAVNI-
STVO NE UREDNIŠTVO.

Slovensko katoliško

podp. društvo  svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7113 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 135, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in o-
kolici naznanjamo, da jih bo ob-
iskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Posebne narodopisne podskupine v srbohrvaškem ozemlju tvorijo že zgoraj omenjeni katoliški Bunjevci in Šokei v Bački, Baranu in Liku, o katerih postanku pa malo vemo. Tudi njih politično naziranje je nejasno. Srbi jih štejejo za svoje, Hrvati za Hrvatce. Bunjevci govorijo štokavsko. Daljše kolonije so tudi naselbine t. zv. Krašovci v krašovskoseverniški župi na gornjem toku Karaša (glavno v Krašovi, Nemiču, Ravniku, Jabalen, Ljupaku, Vodniku, Klokotiču, leta 1900 skupaj približno 7500 duš; podobno v vasi Liji v aradski stolici), katere so imeli prej Czoernig, Schwieker, Czibus, Hunfalvy, da tudi Dobrovsky, Miklošič, Drinov in dr. za Bolgare. L. Miletič je sedaj pokazal, da je njihov postanek in jezik srbski, ki spada k štokavskemu dialektu, toda ki se precej razlikuje od sosednjega srbskega dialektu v Banatu. Zmotil se je Syrk, ki je videl v njih neko jezikovno samostojno plemo. Vsi so katoliki; kdaj so prišli sem, ni znano, toda bili so tu najbrže od XV. stoletja in so prišli iz vzhodne Srbije. Zadnja statistika jih naša deloma kot Srbe, deloma kot Hrvate, in Hrvati jih tudi štejejo za svoje.

Ako se ozremo na manjše tipične, lokalne skupine, bi navedel, da se kajkavski prebivalci zahodnega dela zagrebške županije med Samoborom in Žumberkom (Sichelburg) imenujejo Prigorci (kraj Prigorje), prebivalci pri izviru Kolpe — Brejci; poleg njih imamo okoli Zagreba še imeni Bezjaki, Puhovi.

Zanimiva po svojih krajevnih skupinah je Istra. V severni Istri so predvsem kajkavski Fučki (Fučki, sg. Fuček), imenovani tako po posebnem sikavem načinu govora. Prebivajo okoli Buzeta, na jugu do rečice Botonoga, dalje do črte Dragič, Hum (Colmo), Barnobič, na severu do Sočere, Dvorov, Rakitovića. Od Fučkov proti vzhodu in jugu od črte Trst-Reka prebivajo hrvaški (štokavsko-čakavski) Čiči, ki so postali iz bosenskih kolonij (leta 1532). Na jugovzhodu Istre je treba razlikovati stare čakavske prebivalce (Istrijane, Bezjake) od poznejših štokavskih naseljencev iz Dalmacije, potomec starih Romanov, ki jih sosedje imenujejo Vlahe, Morlake. Prvi prebivajo v sodnih okrajih: pazinskem (Pisino), labinskem (Albona) in v nekaterih selih buzetškega okr. (Pinguente), drugi v okr. motovunskem (Montona), poreškem, rovinjskem, vodnjanskem (Dignano), puljskem in v nekaterih vaseh pazinskega. Razen njih so se ohranili še Rumuni v vasi Žejane pri Volovski in v okolici Čepiškega jezera (naselbine Brdo, Grobnik, Jerenović, Sušnjevec, Letaj in Nova Vas). Po zadnji statistiki so čista rumunska sela samo Žejane (389 Rumunov) Brdo (Berdo 596) in Nova Vas (Villanova 219) pri Plominu (Fianona).

Na Srbskem se je razvila velika vrsta lokalnih imen, narejenih po rekah, planinah, krajih in mestih. Predvsem se deli narod na nekoliko velikih skupin, izmed katerih je vsaka razdeljena na manjše narodne skupine. Tako prebivajo na severozahodu, na zahodu mesta Sabea Šapčani (krajena imena Mačvani, Pocerci), v okolici Valjeva, Valjevi, Tarnave, Kolubare, Podgorci, ob Drini Podrinji (Jadrani, Radjevi, Azbukovčani), Učičani (Rujanci, Starovlahi ali Starovlašani, Studeničani, Dragačevci), na planini Rudniku Rudničani, v šumadiskem kraju Šumadijci (Gružani, Kragujevci, Jaseničani, Smederevi, Kosmajci, Kačerci) v dolini Vel. Morave Moraveci (Temičani, Levčani), v krševškem okrožju Krševljani (Župljani), v okolici Leskoveca Leskovčani, ob gorji Moravi Vranjanci (Poljaničani, Moraveci, Pečnjani), o breki Vlasini Vlasinci, Torlaji ali Piročani v okolici Pirota, dalje Zaplanjci, Svrližani (kraj Zaplanje, Svrliž) in v severno-zahodnem kosu Srbije ob Timoku Timočani (Knjaževčani, Zajčarci), Crnčari, Resaveci, Holmeji in Požarevčani, katerih staro ime je bilo Braničevci, (Mlavei, Stizani, Pečani, Žviždani, Rečani), Poročani in Ključani, silno stiskani od Rumunov. Staro srbsko ime Raški, Raščani po kraju Raški) se je ohranilo na Ogrskem za pravoslavne Srbe (madž. Racz — Raczok).

Ravno tako so se razvila podobna lokalna imena tudi v Bosni in Hercegovini po zemljepisnih okrajih:

Humnjaki, Rudineci, Bekijani, Dubravci, Podvelešci, Rakicičani, Čuvnjaki, Bjelopolci, Nevesinji, Gačani, Pivnjani, Banjani, Šumnjaki, Popoveci, Rašnjani, Župljani, Zupci, Bokezi (Bokeli), Borčani, Nikšići, Cabrani, Fatničani, Ljubomirski, Planjani, Čerčani, Stočani, Ljubušani, Ljubinci, Bilečani, Fočaki, Posaveci, Tuzlaci, Travničani itd.

V Črni Gori je še močno ohranjena stara plemenska razdelitev, ki jo ljudstvo samo jasno razlikuje. Predvsem so na severu Hercegovci, ki so prišli v Črno Goro iz Hercegovine; drugi kraji so Brda na severovzhodu in tretji prava ali stara Črna Gora s Krajino med morjem in skadskim jezerom. V črnogorski Hercegovini so ti plemenski kraji:

Grahovo, Banjani, Opušna, Rudina, Niktičke Rudine, Niktička župa, Piva, Drobunja (Uskoki), Saranci, Na Brdih prebiva sedem plemen in to od zahoda proti vzhodu: Belopavlići, Piperi, Bratonežji, Kući, Vasojevići, Moračani (Gornja in Dolnja Morača), Ročci (Rovčani). V stari Črni Gori se razlikujejo štiri plemena: Katunska nahija (Četinjani, Nekušići, Zekinići, Čuce, Kćeo, Ozrinici, Bjelice, Komani, Zatarčani, Pješivci, Lukovo), Lješanska nahija (Zecani), Riječka nahija (Čeklinjani, Ljubotinjani), Crničanska nahija ali Crničci z vrsto drobnih plemen. V nekdanji čisto srbski pokrajini prebivajo danes Arbanasi in mohamedanski Srbi, izmed katerih so največje plemo Mrkojevići in Mikulići pri Baru.

Posebno skupino tvorijo po Zanetovu t. zv. Sireniki na gornjem toku Lima in prizrenske Bistrice.

Opisani polžaj Hrvatov in Srbov, njih različni politični razvoj vključ plemenski sorodnosti in še bolj različni politični cilji, ki jih oba naroda nasledujeta vsled svoje zgodovine, trudeča se za tem, da se zagotovita in se v bodoče razvijeta kar najbolj in najkrajše, vse to je zagrelo dosedaj mnogo medsebojnih prepričev in motil bi se, kdor bi si ob navideznem, relativnem današnjem miru in ob kakem kratkem premirju predstavljal njih bodoči položaj kot strpljiv, miren in srečen. In če niti ne pomislimo na velike politične ideale, na idejo Velike Srbije na eni in Velike Hrvaške na drugi strani, katerih spojitve se medsebojno izključujejo, ostane vedno cela vrsta skupnih in spornih točk, ki se ne prenehoma javljajo. Te točke se nahajajo v samem Hrvaško-Slavonskem, v Dalmaciji (na pr. Dubrovnik) in posebno v Bosni, ki je pravo Erididno jabolko med obema narodoma. Tu se je igrala tudi avstrijska vlada dosedaj skrivnostno, ker ni imela razumne vodilne narodnostne ideje. Kaj bode nekoč, kako se bode novi politični položaj po aneksijski razvil in kake posledice bode imel za razmerje Hrvatov in Srbov, se ne more povedati. Za slovensko vedo in misel bi bilo danes koristno vsaj to, da bi se zjasnilo in da bi se ne zapirale oči pred resničnim stanjem: to se pravi, da bi se pred vsem konstatiralo s poštenim štetjem sedanje razmerje Srbov in Hrvatov in da bi se razvalno pravičeno v vseh narodni in verskih rečeh. Potem ne bo treba poskušati z oglaševanjem tretjega srbohrvaškega naroda bosenskega, kar je storila Kallayeva vlada pred nekolikimi leti, seveda brez uspeha. Od leta 1907 se je nadomestilo uradno ime "bosensko" zopet s pravilnim "srbohrvaškim".

(Nadaljevanje prihodnjic).

Ing. Drag. Gustinčič:

V Belgradu.

(Nadaljevanje.)

Z gospodom polkovnikom sva se spogledala, ker na prvi mah res nisva vedela, kaj misli gospod župan s tem vprašanjem.

— Oprostite, gospod župan, kako plemstvo mislite? — vprašam na pol v zadregi, a na pol radoveden.

— No, mislim vaše narodno, slovensko plemstvo. Ono je v posesti mnogih vaših institucij in ima sigurno tudi svojo jako stranko za sabo.

Nama s polkovnikom so se razlezla usta v diskreten, zadovoljen nasmeh in gospod Vukasović pohiti objasniti neljubo pomoto:

— Pardon, gospod župan, naše plemstvo sicer ne nosi opankov kakor vaše, t. j. srbsko, ali inace sta si vrlo podobna! Srbi ga nazivljajo "seljak", a mi Slovenci mu pravimo "kmet". Plemenito in pošteno je to plemstvo in nadamo se, da se bo zlasti z vašim plemstvom vrlo lahko sporazumelo, ker bo imelo iste težnje, iste želje in iste pretenzije.

Gospod župan jebil sicer nekoliko v zadregi, da tako slabo pozna naše razmere, v ostalem pa mu je bila ta zmotna prav mila in ves radosten in razvnet vslikline:

— Torej tudi v tem pogledu smo si enaki! Ali, verujte mi, da mi je milejšje, kakor da sta mi prinesla ne vem kake darove! Samo Hrvatje imajo potemtakem svoje parasite. E, pa tudi te ovire bomo z dobro voljo premagali!

— O, nikar, — pripomnim jaz, ves zadovoljen, da smo prišli na to temo, v kateri se vedno rado zrcali demokracija in široka srbska duša — tudi Slovenci imamo parasite in pijavke, samo s to razliko, da niso po rodu Slovenci. Več kakor deseti del vse slovenske zemlje je še v rokah fevdalnih nemških grofov in baronov, dočim si išče skoro deset odstotkov našega naroda svoj najborneji kruh v ameriških rudnikih in farmah. Po ukradeni naši zemlji se širijo tuji gospod, dočim si jo kupuje naš kmet za drag denar v hladni tujini. No, nadamo se, da bo temu skoro konec, da razbijemo v kratkem poslednje ostanke nemškega fevdalizma na naši zemlji in da slovenskemu kmetu ne bo več treba kupovati tuje zemlje, nego da bo brezplačno zasel svojo lastno, kakor jo je njegov brat v naši divni Makedoniji!

Gospod župan je bil prav vesel najinega poseta. Tako smo se bili razgovorili, da smo komaj nehali. Proseči naju, da čim prej vporabimo ugodno priliko, da ga zopet posvetiva, naju je spremil od izhoda velikega šolskega poslopja in razšli smo se v najboljšem razpoloženju.

* * *

Naslednjega dne pri obedu mi pove gospod polkovnik Vukasović, da je javil komandantu belgrajske obrane, generalu Mihajlu Živkoviću, da sem v Belgradu in je naju prigljal v posete. Mihajlo Živković je eden najpopularnejših srbskih generalov, vojak skozinkoz — ali v srbskem smislu vojak — dober poznavalec in velik ljubitelj Slovencev in ostalem pa Jugosloven od nog do glave. Gospod polkovnik me je zaveril, da se je "Mihajlo" — v Srbiji se ljudje zelo radi nazivljajo na kratko po krstnem imenu ali priimku, brez oficijelnih naslovov — prav razveselil njegove prijave in pripome:

— Videli boste, kako se občuje s srbskimi generali!

— Veste, v Srbiji smo tudi oficirji najprej ljudje in potem šele vse drugo. Opozorjam vas, da ga ne smete opletati s kako "ekselenco"! Kratko: "gospod" — v Srbiji ni tudi ministrski predsednik Pašić več kakor "gospod."

Popoldne ob polštirih sva sedla v vojaška kola, pa haj k Mihajlu. Vojaška vranca, ki tudi nista mogla utajiti težkih vojnih časov, sta krenila po predmestni ulici — tudi glavna žandarmerijska komanda je sedaj nastanjena v neki predmestni šoli — ali kmalu sem opazil, da smo krenili iz mesta in ne v mesto.

— Ali gospod general ne živi v mestu? — vprašam radoveden.

— A, kaj še — odvrne z nasmehom polkovnik, — on si je izbral boljši kraj, boste videli!

In krenili smo po izredno prijazni poti po malem, zelenem grebenčku, s katerega je prekrasen razgled na široko Savo in še širjo Donavo, na resni Zemun in preko njega na divno banatsko in sremsko ravnico.

Ker smo imeli prejšna dva tedna velike deževne nalive, je bil velik del Banata popolnoma pod vodo in dolgo jezero je že itak krasno krajino še bolj poživljalo. Kakor lepo hrepenenje je brezkončna banatska in sremska ravan ležala pred nami in danes, ko je nevarna kakor pritažni vulkan in ko leži tiho in nemo in trpeče je še milješa in še veličanstvenjša. Bela pot se je vila med sočno-zelenim žitom in mimo malih osamljenih belih hišic proti poraslemu brdu — tam gori menda živi slavni komandant Mihajlo.

Po tritetrturni najlepši vožnji smo dospeli na prijazen griček — kojega danes ne smem imenovati — in na tem gričku, poraslem z debelimi in senčnimi hrasti, smo se ustavili pred prijaznim, osamljenim šolskim poslopjem, ki služi v mirnem času menda zadaj ležečemu, lepemu, velikemu selu. Zopet sem bil strašno iznenaden. Pričakoval sem vsepolno štabnih oficirjev, adjutantov, ordonancev, vrvenja, zapovedi, konjev in drugih takih prikazni, a našel sem najbolj idilično tišino in najhladnji mir, ki si ga more pošten človek predstavljati. Da ni na skromni šoli napetih vse polno telegrafskih in telefonskih žic, mislil bi bil, da sem prišel v obisk k staremu, dobrodošnemu svojemu učitelju, ki ravnokar počiva v svojem prijaznem zatišju. Čez dvorišče koraka markanten srbski žandar, najbrže generalov služabnik in to je, edino vojaško lice, ki se je videlo v stanu velikega komandira.

Stopila sva z voza, ali še prej ko sem se bil odločil za prvi korak, me opozori gospod polkovnik s kretljivo proti debelemu, košatemu hrastu, pod katerim je stala skromna, štirinogata nepogrnjena mizica:

— Evo ga, naš Mihajlo! — in visoka, ravna, silna, narejajalna postava, s prijaznim, smehljajočim, zagorelim licem nama je odmerjeno korakala nasproti. In še predno sva dospela do njega, na par korakov, vslikline general v familijarnem sonornem glasu proti gospodu Vukasoviću:

— A, vidiš, dragi Janko, to me veseli, da mi pripelješ enkrat Slovence v posete! — Stisnil nama je iskreno prijateljsko roko ter naju povabil k svoji mizi.

Mihajlo Živković je pravi hrust, kakršnega more roditi menda samo še srbska zemlja. Že znatno posiveli lasje, goste kratke brke in mala bradica stojte ne baš v dobrem skladu s svežo, zdravo in junaško postavo in pričajo, da ima gospod Mihajlo mnogo več težkih skrbi kakor pa let. Gospod Živković govori umirjeno, močito ali nikoli hladno. Vsaka njegova beseda je iskrena, prijateljska in prisrčna. Njegove velike marcialne oči zro zaupljivo in dobrodušno izpod košatih obrv in visokega, lepega, nekoliko nabranega čela in skoro ne moreš vrjeti, da se morejo te dobre oči tudi strašno zjeziti in da znajo neizprosno in trdo zapovedati.

Gospod Mihajlo naju je počastil s čajem in govor je teklo o Ljubljani, Reki, Opatici, Lovrani ter o vseh onih naših ljudeh, ki jih on pozna. — Ne morete si misliti, — pravi general, — kako jaz ljubim Slovence in vaše kraje. Da mi je živeti v njih, kje v Ljubljani, bil bi prav srečen. Slovenci ste odkritosrčni in iskreni, a kar je glavno: demokrati skozinkoz, kakor mi Srbi. Jaz polagam veliko važnost na to, da pridete tudi vi v našo skupno državo! — In pogovorili smo se o celem našem problemu, o vseh naših težnjah in vprašanjih.

Za našo mizo, na drugi strani hrasta, je stal mal, bel šator. Gospod Vukasović se ozre nanj in pravi: Pa ne spiš, Mihajlo, pod tem plinom!

(Nadaljuje se.)

Grob sladke duše.

Žgoče solnce pripeka. Nebo je modro kakor indigo. Izvedrilo se je, nikjer ni opaziti niti oblaka. Tam daleč okrog Osmace in Lujneveja je ostalo modrikasto megličevje, pa trepeče in drhti pod vročimi solničnimi žarki.

Prijeten vonj planinskega sena s težkim smolastim zaduhom o-mrtvelih, razpaljenih jelk in smrek nekako težko pada človeku na dušo v tem tesnem planinskem zraku.

Dule in jaz sediva pred hišo. V hladu sva. Iznad naju se je razprostrlo nekoliko košatih smrek, ki nas pokrivajo s širokimi sencami. Samo tupatam posije skozi razmaknjene veje solnce, ki siplje razžarjeno svetlobo po oveli travi.

— Kaka sopara in vročina je danes, brate moj dragi! — vzdahne težko Dule in si odgne znojaste porašene prsi. — A da veš, kak mrz ti je lahko tu na planini!

— Mraz praviš?

— Da, mraz, mraz. Koliko ljudi so samo zameti zagrebli na tej planini! Videli si gotovo grobove nad mojim senokošo na onem pobočju tam.

— Videl sem.

— To so sami spominski grobovi zametanih in poginulih. Vse je besno, nemirno, razžarjeno, trdoglavo na tej planini in pod planino. Mej nami je redek krotek in pokoren človek. Dosti jih je, ki se i zadiše malo zmenijo. Vidiš oni le grob z belim, novim spomenikom? To je grob Sladke Duše.

— Sladke Duše! — se jaz začudim. — Kako to, Sladke Duše?

— Kako to Sladke Duše! — kakor da se je Dule malo razjezil. — Lahko to. Sladke Duše grob ti je ono.

Dule se privzdigne na kolena in pokaže z roko skozi dva vrha. Kjer se je belila vas doli pod planino.

— Eto, tam-le na kraj vasi v oni dolini, vrh katere se gibljeta kakor v megli dva topola. Vidiš? Vidiš, kaj, — da? E, tam je stala koliba Sladke Duše. Tako je vsakdo poznal starega Mija, "okoj njegovi duši! Nazivali so ga tako, kakor je on vsakomur rekel: sladka duša. Ali ga je poznal ali ga ni poznal, vsakomur je rekel: moja sladka duša!

— Pred nekoliko leti — začne Dule in čelo se mu zgubanči — vrgel ga je spahija iz lastne mu hiše in naselil v njo nekega Ličana. Hudo je bilo to, jako hudo pokojnemu Matiju, ali kaj je hotel! Spahija in sodnija so mu vedeli, da se preseli, ker ni imel ljudi, da mu obdelujejo njive, a to da je velika škoda, rekli so mu doli pri sodniji, i za spahijo in za cesarstvo.

Dosti je imel Mijo svojeve, pa vsi so mu poginili v zadnji vstaji. Ostal je sam z jednim oženjenim sinom, ki se je nekega leta ponesrečil, ko se je nekega česta od Banje Luke do Jajca. No, si naha se mu je v drugo omožila gori v Lokvare pa je povedla s seboj malega Stojana, edinega vnuka Mijovega. Tako je ostal, siromak, kakor odsekana veja, sam samcat!

Bil sem ravno tam, ko so ga vlekli od lastnega ognjišča.

— Hajdi, starina! — mu velijo orožniki. Mijo sede na hišni prag, zvije roke pa molči in gleda v tla.

— Ne grem! — se protivi silovito in povzdigne oči, v katerih so se zasvetile solze. — Zakaj je moralo priti do tega? Zakaj naj ostavim svojo zemljo, svoje kulture in sadne vrtove, katere sem s svojo roko sadil in gojil. Komu jih moram ostaviti? Švabu. Ličanu! O, moj Stojane, moja sladka duša, ko odraste, da ga zasunijo na Švaba. Žoj me, to ne more biti!

— Hajdi, hajdi, starček! — mu velijo orožniki malo mileje. — Moraš, zakon te goni, ne gonimo te mi.

— Čuješ, gospod, pustite me še eno, dve, tri leta, v tem odraste moj Stojan, pa ko sine spomlad se vse obdela. Vse to porojevajo. Jaz in moj Stojan. Teda bo vsega dosti tudi za premilostnega cesarja in za spahijo. Tako mi stori, moj dobri gospod, moja sladka duša! — in Mijo se oklene orožnikov okolu vratu in zapla-

— Težko ti je gledati, dragi moj, če joče star človek.

— Ne daj, gospod, da na me pade prokletstvo: da sem vgasil svojo krstno svečo; da sem osta-

vil svojo krv brez hiše in domačije in v takem današnjem času! Ne pusti, moja sladka duša, da se zatruje moje plemo. moja kri. Bog ti daj vso srečo! — prosí pokojni Mijo, in solze mu tečejo po obrazu kakor dež.

— Mi ne moremo nič za to, starček. Zakon te goni, ne gonimo te mi.

— Kak je ta zakon?! — zaplaka Mijo in se vrže na tla. — Pustite me, da se zadnjič izjočem na svoji zemlji. Zemlja moja, mati moja, koliko znoj, solz in krvi sem prelil na tebi! Koliko tuge in jada sem preživel na tebi! Stojane moj, moja sladka duša! Stojane moj, srce moje! Zadnjič pravim. Ni zadnjič, ni! Stojane moj, kri moja, poiščeva midva svojo pravico! Na Dunaj greva. Vem jaz, kje so cesarska vrata.

— To si, stari, lahko takoj poiščeš, ko ti odraste vnuk, ali zdaj vstani!

— In res moram iti? — vpraša Mijo in pogleda ostro v orožnike.

— Moraš, zakon te goni, mi te ne gonimo.

— Teda vas pa prosim za Bog, recite doli sodniji, da prodaja domačijo mojo kateremu našemu človeku s te naše proklete zemlje.

Vzdignejo ga.

Preselili se mora v ono dolinico. Iz starih brun in desek mu zbijejo vaščani kolibico, ker niso pustili, da berači po tujih hišah. Imel je samo edno edino kravico. To mu je bilo vse premoženje.

Na jesen mu je vsak imovitej domačin donesol po merico žita in pest, dve pesti graha.

On se je vasi pokazal hvaležnega, kakor in kolikor je mogel. Pravil jim je, kdaj je kateri praznik; kdaj se sme, Boga moleč, delati in kdaj se ne sme. Ob krstnih imenih je čital kršnjakom slavo in na ženitovanjih je izročal darove. Bil je učen in razgovoren kakor menih. In bil je tudi poslušen. Če je kdo umrl, takoj po starega Mija, da mrtveca umije in pri njem prečuje, dokler se ne pokoplje.

— Kristjan moj, ne vmešavaj se v moje stvari, kajti mi bomo že na svojem mestu. To ni za tebe. Saj veš — sveto pismo pravi: — En hlev in en pastir — se je jezil pop na pokojnega Mija.

— Ali, narod me povprašuje, moja sladka duša, in jaz takole svetujem, da veš. Kaj češ: drvo na drvo — človek na človeka.

— Tako je bilo vedno. In ti ne moreš, kakor velim, povsod biti, in jaz mislim: dolžnost je, da narodu povem, kdaj je praznik, da ne greši, ker je itak dosti greha in kletvine na naših zakonih. In meni moj mili in dobri narod pomaga, pa jaz njemu, kar morem in kakor morem. Pomagal bi mu, Bog ve in moja grešna duša, tudi drugače, ko bi vedel in znal.

— Jaz ti pravim, kristjan moj, ne vmešavaj se v moje stvari, kajti sicer greva pred vladiko, pa ga povprašava, komu se je dala sindželja — oblast — meni ali tebi!

Knez se je zopet jezil na Sladko Dušo, ker je miril in odvrčal ljudi, da ne gredo na sodnijo za vsako malenkost.

— Nikdar ne letajte, ljudje božji, — je govoril pokojni Mijo, — za vsako stvarico k sodniji! Bolje je, pobotajte se tu, doma, pred svojimi ljudmi, kajti komur današnja sodnija sodi. Tu so one prošnje, tam oni protokoli, tu stroški, tam pota. Ne gre tako, mili moj, pa je! Pripoveduje se to — ono — turška sodnija! Umreti se mora — ni bilo niti za turških časov pravice, ali. Nikar ne, prijatelji moji, rojaki moji! Pomirite se tu pred ljudmi, pa se poljubite kakor bratje. kakor pravi Srbi. Ni pravice v tej deželi. Naša pravica je zakopana na Kosovem. Eto, Luka, moja sladka duša, malo ti popusti, a malo ti popusti, Marko, moja sladka duša, pa z Bogom vsakemu prav. Tako, ljubi moji, nam Bog da vso srečo!

— Mijo, ne vtikaj se v moje dolžnosti! Ali ti ti tukaj gospod predstojnik ali sem jaz! — ga je kardal razžaljeni knez.

— Ali, moja sladka duša, ni sodnija ne želi, da se za vsako stvarico tožari.

— Mijo, velim ti, ne vtikaj se v mojo službo, kajti eto ti moj cesarski pečatnik, jaz sem za to tu!

— I, kakor pravim.

— Nič: "I, kakor pravim!" Ogibaj se ti tega posla; kajti jaz imam cesarski pečatnik in cesar-

ske službo, in pojdeva pred gospoda predstojnika, pa izveš, kdo sem jaz in kdo si ti.

Mijo je samo skomizgnil z rameni in se umaknil v dolinico. — Ko se je preselil, je zahajal redko med ljudi. Vedno je bil žalosten, zamišljen. Večkrat so ga videli ljudje, ko je sedel ob ognjišču in plakal.

— Samo da on malo odraste da bo čvrsto hodil, ubereva midva dolgo — dolgo pot — tako je ponovno govoril Mijo — ne morem ga gledati, kako se oni Švab šopiri po mojem domu, kako obira in zatira moje sadnjake in moje gozdove, katere so gojile te le moje stare roke.

Počila je vest, da je Stojanova mati umrla. Mijo oživi.

Predlanskim je bilo, ko sem zaoral. Dopoldne sem zhrabrlj vso njivo. Izpustili smo vole iz jarmov in sili obedovat, pa ti iznenada pristopila Mijo z malim Stojanom. Nekamo vesel je bil.

— Evo me, Dule, tudi jaz sem oživel. Stojanova mati je umrla, pa je došel dečko k dedu, da poišče in zahteva svoj dom.

— Kako ti je prišlo to na um, da vama Bog da srečo? — vprašam.

— Došla sva po svojo pravico — — — po svoje staro ognjišče in svojo zemljo.

— E, moj Mijo, težka bo ta stvar.

— Bog me, zakaj težka?!

Prepisano je vse na onega, prijatelj moj dragi, Tebe in tvojega Stojana niti pri tej sodniji v nikakih zemljiških zapisnikih ni. Onemu Švabčetu je vse pripisano v zemljiški knjigi, vse pravice nekdanje tvoje kmetije.

— Jaz ne zahtevam niti njegovega zemljiškega pisma niti njegovih kmetijskih pravic, ali to-le dete je odraslo. Njegova je kmetija, oni pa naj gre, odkoder je došel. Vsa sodnijska vrata obidem v tej deželi. Ne dosežem nič — teda grem na Dunaj k samemu cesarju!

In Mijo je obšel z malim Stojanom vse sodnije. Sel je peš celo v Sarajevo k deželni vlad. — Povsod je našel zaprta vrata. Po zimi, tam pred Časnimi Verigami — pravoslavni praznik, — se je vrnil z vnukom v vas.

Kje si bil — nikjer. Kaj si delal — nič! Kaj boš zdaj, Mijo? — ga povprašujejo ljudje.

— Na Dunaj, naravnost na Dunaj! Sel bi tudi kam drugam, ali ne vem kod.

— In stroški? — vpraša nekdo.

— Jaz mislim, prav bi bilo, da se vas zjedinijo, pa mu zbere za stroške! Dolžnost naša je! — rečem jaz. Ali pop ni pustil in knez je zapretil, da javi sodniji vsakega, ki mu da le en novčič.

— Prijatelji moji, rojaki moji, nikarite radi mene stradati — odgovori Mijo in solze se mu vde-rejo. Imam kravico, popeljem jo na semenj in prodam.

Jugoslovanska



Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Prisednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEG, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikažoji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tombe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAJNE!

Vse proteste, incitativne, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J. E. D. N. O. T. E.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC PRI SPODAJ NAVEDENIH DRUŠTVIH.

Sv. Janeza Krstnika, štev. 75, Cannonsburg, Pa.

Zopet sprejeti: Tomšič Adolf; 90, 15054, 500, 22. — Mozar Martin; 75, 16894, 500, 38. — Močilar Nikolaj; 77, 13696, 500, 33. — Gruden Andrej; 83, 10589, 500, 35.
Suspendirani: Žalec John; 63, 7071, 500, 44. — Mezek Anton; 78, 2044, 1000, 25. — Kirm John; 87, 10596, 500, 21. — Mezek Ana; 79, 9139, 500, 27. — Kirm Marija; 92, 15058, 500, 20.

Sv. Jožefa, štev. 76, Oregon City, Oregon.

Suspendirani: Lovrene Grkman; 92, 15777, 1000, 20. — Ana Grkman; 94, 17177, 1000, 19.

Sv. Rešnjega Telesa, štev. 77, Crabb Tree, Pa.

Pristopil: Škof Marko; 98, 18183, 1000, 17.

Sv. Alojzija, štev. 78, Salida, Colo.

Suspendirani: Nick Bajuk; 78, 14175, 1000, 33. — Steve Kise-vec; 65, 14639, 500, 45.

Sv. Barbare, štev. 79, Heilwood, Pa.

Prestopil k društvu sv. Alojzija, štev. 13, v Baggaley, Penna.: Joseph Glas; 79, 10633, 500, 29. — Andrej Heimbring; 80, 7733, 500, 27. — Anna Heimbring; 89, 13861, 500, 21. E. P. — Stefan Ko-privka; 84, 13155, 500, 30.

Sv. Jernej, štev. 81, Aurora, Ill.

Suspendirani: John Francovich; 84, 17800, 1000, 30. — Pe-ter Mutz; 84, 14425, 500, 26. —
Odstopili: John Marsich; 89, 13022, 1000, 21. — Jos. Fajfer; 91, 15052, 500, 21.

Sv. Martina, štev. 83, Superior, Wyo.

Suspendiran: Ignac Rus; 78, 16509, 1000, 35.

Sv. Jožefa, štev. 85, Aurora, Minn.

Suspendiran: Levstik Mike; 67, 10757, 1000, 38.
Zopet sprejet: Frank Kostelic; 93, 17767, 1000, 21.

Sv. Mihaela, štev. 88, Roundup, Mon.

Zopet sprejeti: Polić Anton; 84, 7633, 1000, 23. — Vančina Anton; 78, 2379, 1000, 24. — Polić Draga; 84, 12594, 500, 26. — Vančina Marija; 75, 9516, 500, 31.
Suspendiran: Vrane Ignac; 84, 11067, 1000, 25.

Sv. Jožefa, štev. 89, Gowanda, N. Y.

Pristopil: Strniša Karl; 99, 18184, 500, 16.
Suspendiran: Tekave John; 83, 16432, 1000, 30.

Orel, štev. 90, New York, N. Y.

Prestopil k društvu sv. Ivana Krstnika, štev. 37, Cleveland, O.: Jos. Jurkas; 96, 17187, 1000, 17.
Suspendirani: John Kerč; 85, 12480, 500, 24. — Mary Kerč; 85, 14203, 500, 26.

Sv. Franciška, štev. 99, Moon Run, Pa.

Zopet sprejeti: Luštrik John; 77, 13239, 1000, 33. — Drmota Frank; 86, 16906, 1000, 27.
Suspendirani: Drobiš Frank; 91, 12361, 500, 19. — Debeve Frank; 68, 2001, 1000, 36. — Debeve Jera; 79, 9090, 500, 27. — Vrankar Mary; 80, 13973, 500, 30.

"Jugoslovan" štev. 104, Chicago, Illinois.

Zopet sprejeti: Louis Serdach; 76, 14298, 500, 35. — Fany Ser-dach; 81, 14490, 1000, 23.
Suspendirani: Matt. Matieich; 85, 14286, 500, 26. — Jos. Za-košek; 80, 16829, 500, 33. — Simon Pelozo; 96, 17436, 500, 18. — John Baskovich; 78, 17113, 500, 35.

Sv. Janeza Krstnika, štev. 106, Davis, W. Va.

Prestopil k društvu sv. Janeza Krstnika, štev. 106, Collinwood, Ohio: Frank Jerman; 84, 15754, 1000, 28.

Duluthski Slovan, štev. 107, Duluth, Minn.

Suspendirani: Marko Shober; 67, 14589, 1000, 44. — Dodich Anton; 93, 17813, 500, 21.
Suspendirani: Crnich Anton; 75, 3761, 1000, 30. — Crnich Marija; 83, 8270, 500, 23. — Kovacich John; 86, 14185, 1000, 25.

Sv. Antona, štev. 108, Youngstown, O.

Prestopil k društvu sv. Ivana Krstnika, štev. 37, Cleveland, O.: Louis Urbas; 88, 15579, 1000, 24.

Sv. Franciška, štev. 110, McKinley, Minn.

Pristopili: Glach Anton; 76, 18185, 1000, 39. — Glach Anna; 84, 18186, 1000, 31.

Sv. Jurja, štev. 111, Leadville, Colo.

Zopet sprejeti: Jamnik Matija; 93, 17388, 1000, 21. — Korošec Anton; 75, 16581, 1000, 38.

Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Pristopili: Bartol Peter; 95, 18171, 1000, 20. — Spritzer Matt., Jr.; 94, 18172, 1000, 21. — Kaplan Frank; 79, 18173, 1000, 36. — Kaplan Elisabeta; 82, 18174, 500, 33.
Zopet sprejeti: Frank Dejak; 91, 17411, 1000, 22. — Angela Dejak; 97, 17415, 1000, 16. — Mat. Dejak; 98, 18065, 1000, 17. — John Milkovich; 88, 17483, 1000, 25.
Suspendirani: Anton Blaž; 94, 500, 11418, 20. — John Sustar-ich; 92, 1000, 15613, 20. — John Zužek; 92, 1000, 17367, 21.

Sv. Stefana, štev. 117, Sartell, Minn.

Prestopili k društvu sv. Ime Jezus, štev. 2, Ely, Minn.: Tomaž Cankar; 81, 17696, 500, 33. — Frank Zagor; 87, 17699, 500, 27.
Suspendirani: Preprost Felix; 78, 17404, 1000, 36.

Sv. Jurja, štev. 118, Cokedale, Colo.

Pristopil: Peter Velks; 85, 18193, 1000, 30.

OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke znajo: Prva leto rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovano svoto, četrta razred.

GEO. L. BROZICH, gl. taj.

Pomladni miraz.

Novela.

Svetozar Hurban Vojanski.

(Nadaljevanje).

II.

Druga dne si je Bijankovičeva res spraznila svoj meh nabranih besed. Sama je pričakala Črnošinskega. Heerko svojo je odpravila k znani učiteljici, ki je bila kaj mila in postrežljiva oseba.

Opazila pa je kmalu, da so vse njene besede le bob v steno. Črnošinski je poslušal vse z mirnim, da, prijaznim licem. In ko v dvora ni imela več kaj povedati, ko se je njena jeza razpršila na nasprotnikovi hladnokrvnosti, je tudi sama občutila olajšanje. ... Marsi-kaj, o čemur je premišljevala po noči, kar je povedala Črnošinske-mu, se ji je zdela sedaj pretirano. Njegove krotke besede, njegova trditve, da on dobro pozna njeno jezo, da ni pričakovati nič drugega in da prav to ga veseli, da je našel tak blagorodni odpor, kate-rega pa se nič ne plaši, ker je čis-ta njegova nakana — vplivale so kakor olje na razburjeno morje. Poslednje se je pomirjevalo. Koli-kor več je pripovedoval gost o svojem velikem stališču, toliko več je čutila pred seboj propast bede in onemoglosti. In ko ji je pred-očil, kaj bode z Marico, ko bi ona umrla, je vdova kar strepetala. ... Grozna misel. ... Živeti v revšči-ni, se ji ni zdelo grozno — toda zapustiti jedinega otroka — dekle, v širokem, pustem svetu. ...

Pokazalo se je, da Črnošinski njima ni bil popolnoma tujeec. Saj je bil že petkrat po Bijanko-vičevi smrti v D. ter videl mater in heer in povpraševal po njima. Videl je tudi Marico na gledališčnem odru v neki mali vlogi. ... Takrat je dozorl v njem sklep. Zaljublil se je v mično prikazano; on ni samo hladen in premišljen starec, v nje-govih prsih biva tudi srce. Čemu naj bi torej ne storil dvojne dobro-te osvleži in osreči si svoje stare dni ter poravnal stari dolg? Ni mnogo takih, ki bi se tako spomi-njali starih dolgov.

Proti poldnevju je Bijankovičeva bila že popolnoma omečana, sa-mo prosila je, naj vzame nazaj o-na dva stotaka. ... Ona si ne želi darov. ... Kaj takega da ni lepo zanj. Črnošinski jo je prepričal, da je bila to od njegove strani res ve-lika drznost, toda ko je opazil njun položaj. ... mislil si je, da, nu, z jedno besedo, dal se je pre-magati po sreči, ne vprašaje za svet razuma. Naposled je vzel ban-kovca ter potlačil v oprsnikov žep. Prišla je ženska, postrežnica.

"Ej, babica, včeraj sem pozabil dati vam nekaj za čaj! In izvekel je stotak ter ga stisnil starki v

trdo, umazano dlan tako, da tega vdova ni opazila.

"Oprostite, toda mene kliče dolžnost — moram iti! Škoda, da ne vidim vašega dijamanta! Toda ali smem priti k vam? Kaj?"

Bijankovičeva je bila vsa omam-ljena. Razsodnost je glasno terja-la so je pravo, njen ponos je bil strt, kakor bila meglja sedla na njeno bedno dušo.

"Oprostite-li revni vdovi?" je dejala ter prosiče pogledala urad-nikovo lice. Videla je, da je to li-ce sicer hladno, toda dobrosrčno, vzbujajoče zaupljivost. "Kaj bi ga moglo vabiti nam, beračem? Mar dobiček? Mar sebičnost? K nam tako bednim, ničnim?" Težav-no je bilo domisliti si kaj slabega. A ta kes! Ta dušni mir, to potr-pežljivo prenašanje vsega, česar ga je obdajala! Črnošinski je za-pustil revno vdovino stanovanje; ona se je zjokala po njegovem od-hodu, pa se zopet razvedrila ter se vglobila v topo, nemo zamišlje-nost.

"Blagorodna gospa!" je klicala starka-postrežnica, prihitelvi na vso sapo v hišo, "ta velmožni gos-pod mi je stisnil v roko stotak. Gotovo se je zmotil. ... hotel mi je dati goldinar. Za Boga, gospa, prosim vas, nesite mu ga ter opravičite me, ker se bojim. Znali bi me celo zasledovati. Mili Bog, to-liko denarja! Ne bila bi niti opa-zila, toda moj mož mi pravi: Ču-vaj se nastavljen past! Da bi bi-la to, pravi, pivnina! Dobra pivni-na — stotak! Nesrečnica, kaj si na-pravila! Pri tej revni vdovi bi se dobivali stotaki za pivnino! Oh, odpustite mi, on je že takšen. ..."

Vdova je uganila, da je to eden od onih stotakov, ki ju je našla pod pladnikom.

"Pomiri se, žena", daj mi de-nar, da ga spravim; ta gospod kmalu zopet pride."

"Samo, da bi na me ne letel sum — ker moj mož. ..."

Ko je starka odšla, je padla Bi-jankovičeva na kolena pri naslo-njaču.

"Moj Bog, revna starka vrača stotak, jaz pa sem namenjena spre-jeti tako strašen, strašen dar!"

Kakšen je bil ta dar, to je spo-znala takoj drugi dan. Črnošinski je plačal vse, kar je bil dolžan njen rajni mož in česar ni mogel plačati radi svoje nagle smrti. Z eno besedo, umil je madež z Bijan-kovičevega imena ter s tem pomir-il vdovi dušo.

III.

"Mati, draga mati!" je klicala Marica, prihitelvi v sobo. "Sreča-la sem onega gospoda, ki je bil pred mesecem pri nas; prav on je bil. Šel je s sodnikom in drugimi gospodi. Tako so se mu uklanjali, da je bilo že resmešno. Vsi okrog njega, a on v sredi kakor kralj, kakor star, važen kralj."

Zasmejala se je ter kazala, ka-ko se je uklanjal notar, kako zo-pet debeli župnik. "On pa se je

držal tako", pri teh besedah je naredila resnobno lice, razprostra-roke ter zrla ošabno krog. "Popol-noma drugačen človek. Toda jaz sem ga spoznala po osiveli bradi. On je bil, on."

Bijankovičeva je zabolelo sree, Vedela je, da pride. Krasni daro-vi, katere je poslal materi in heer-ki, so bili zaprti v predalniku. Z njimi vred je Bijankovičeva spre-jela navdušeno pismo Črnošinske-ga. —

Nu, kaj še več? S kaka lahko-mišljenostjo vendar govoriš o važnih ljudeh! On je dober zna-ec, naš prijatelj. Nemara se pri-de k nam!"

Nu, takrat moramo že kupiti ne-kaj več sladkorja", je resnobno omenila Marica.

"Bodi vsaj nekoliko bolj pa-metna, saj že nisi več otrok. ..."

"To mi je trdila tudi učiteljica. ..."

"Nisi več otrok. Bodi pametna. Marica. Gospod Črnošinski oprav-lja kaj važno službeno dolžnost. Bil je prijatelj tvojega očeta, — z eno besedo. ..."

Dalje ni mogla govoriti, dasi jo je Črnošinski pro-sil v pismu, naj bi pripravila heer na njegov dohod. ...

"Čuj, Marica. Ti nisi več otrok, pravim se enkrat. Pomisli vendar, kaj bi bilo, ko bi ti jaz umrla. — Marica. ..."

(Dalje prihodnjič).

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naroč-nino za "Glas Naroda" in knjige, ka-kor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Olsar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Bojtz, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Co-stello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolzkar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Ze-letel in Frank Bamblich.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frontenac, Kans. in okolica: Fran-ko Kerc.

Mulberry, Kans. in okolica: Marthi Cos.

Calumet, Mich. in okolica: Pave-thatis in M. F. Koba.

Manistiquet, Mich. in okolica: B. Kotlan.

So. Range, Mich. in okolica: w. A. Skovlj.

Aurora, Minn.: John. Engina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakol-petrich in Frank Žagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.

V. L. Kapsch, Jos. J. Peschel in Loui-s. P. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotec.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittsville, Minn. in okolico: Joe Adamich.

Nashua, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobeč.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

409 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakol-petrich.

Barberton, O. in okolica: Alois Ba-ant.

Bridgeport, O.: Frank Hočvar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolica: John Kum.

1735 E. 33. St.

Youngstown, O.: Ant. Kikeli.

Oregon City, Oreg.: M. Justina.

Allegheny, Pa. in okolica: M. Kila-lich.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.

Bradock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pletershek.

Burdine, Pa. in okolica: John Ker-liknik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Fajk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolica: A. Dem-ter.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.

Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.

Export, Pa. in okolica: John Proctor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr-Leben.



IZVREŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Padel na bojišču. V bitki pri Kozmierzymu je padel na čelu svoje stotnije e. in kr. kadet 17. pešpolka Pavel Kavčič iz Ljubljane. Ranjki je bil predlagan v odlikovanje s srebrno hrabrostno kolajno.

Vojaki umrli. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli sledeči vojaki: Peter Dubrava, lovec. — Josip Šafranek, rezervni kadet. — Velemir Nikolin, pešec. — Friderik Kaška, pešec. — Ivan Papp, pešec. — Marat Husadžić, pešec. — Anton Seidler, topničar. — Anton Šubert, črnovojnik. — Imre Kuruc, houned. — Janoš Varga, vojaški voznik. — Peter Mošna, trenski vojak. — Josip Radovan, pešec. — Anton Otlig, pešec. — Istvan Puškaš, pešec-črnovojnik.

Pogrešajo se: Lovrene Cimperman iz Blok pri Rakeku na Notranjskem, kuhar 97. pešpolka, 7. stotnije, o katerem ni že eno leto nobenega sporočila, in njegov brat Andrej Cimperman, pešec 97. polka, 4. stotnije, ki se pogreša od meseca aprila. — Anton Zakrajšek iz Most pri Mokronogu, infanterist 27. domobranskega pešpolka, ki dal že nad pol leta nič glasu. — Pogreša se že od novega leta Anton Eržen iz vasi Podjelov brd št. 34, pošta Gorenja vas, Gorenjsko, pešec 17. polka, 4. stotnije. Zadnjič je pisal iz Ljubljane, ko je odrinil v Karpate.

V ruskem ujetništvu. Nikolaj Petušev je zglasil iz daljne ruske dežele svojeem, ki bivajo v Ljubljani.

Za slepce-vojake. Neimenovana dobrotnica je deželnemu odboru izročila znesek 200 K za slepce na Kranjskem. V isti namen je podarila Marija Iskra, trgovka izpod Studora, znesek 100 K, ki ga je potom župnijskega urada v Bohinjski Srednji vasi poslala dežel. odboru.

Za Rdeči križ. Vojvodinski gozdni urad v Kočevju je po nadgozdarju Rudolfa Schadingerju daroval društvu Rdečega križa 700 palc.

Mlad tat. Bicikelj si je izposodil proti koncu julija meseca pri nekem mehaniku na Sv. Petra cesti v Ljubljani neki okoli 17 let stari mladenič. Potem ga s kolegom ni bilo nazaj. Dne 11. avgusta se je dogladno, da je oni mladenič neki krojaški pomočnik, ki ni na preveč dobrem glasu; mladeniča so seveda aretirali.

Negoda starke. Neki mesarski pes se je zaletel na Pogačarjevem trgu v Ljubljani v neko 82letno vdovo. Reva je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo.

Umrli so v Ljubljani: Marija Cerin, sirota, 11 let. — Jera Selko, mestna uboga, 70 let. — Jera Jenko, hiralna, 85 let. — Ema Kete, hči tovarniškega delavca, 4 mesece. — Josip Prašnikar, posestnikov sin. — Marija Dolničar, delavčeva žena, 69 let. — Anton Trtnik, zasebni uradnik, 47 let. — Marija Marn, mestna uboga, 73 let. — Stanko Jakovič, posestnikov sin, 2 leti. — Marija Strkelj, posestnikova žena, 44 let.

ŠTAJERSKO.

Maribor. Kadet Otnar Verderber, sin prvga državnega pravdnika v Mariboru, Viktorja Verderberja, ki je, kakor smo svoječasno poročali, dne 19. maja padel na severnem bojišču, je bil po smrti odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Njegov brat Herman, ki služi kot praporščak pri dragoncih, je bil od šrapnela ranjen in je za svojo hrabrost odlikovan z veliko srebrno kolajno. — Mestni magistrat razglasa, da morajo vse tiste tuje osebe, ki so se naselile po 1. avgustu 1914 v Mariboru, v občinah Studenci pri Mariboru, Karčevini, Lajterspergu, Pobrežju, Tenzu, Radvanju in ki niso dobile do 10. avgusta t. l. od mariborskega okrajnega glavarstva posebnega dovoljenja za bivanje v teh krajih, zapustiti mesto Maribor in omenjene občine v petih dneh. V slučaju, da bi ne ugodile temu ukazu, bi se jih kaznovalo z denarno globo in z zapo-

rom, vrhu tega bi se jih s silo iztiralo.

Fram. Dne 5. avgusta so našli pri Blatnikovih v Framu v takozvanem "trahartju" za seno z nogami navzgor mrtvega lončarskega pomočnika, 54 let starca, v Trnovcih pri Bišu rojenega Jurija Kogler. Tri dni je ležal ondi. V pijanosti je zašel tja. — Isti dan popoldne je padel v pijanosti v framski potok na kamenje Jožef Vrhovšek, viničar pri Scherbaumu, in je kmalu nato umrl, ne da bi se bil zavedel. — Tužna nam majka v teh tužnih časih. Dobro bi bilo, ko bi dobili kako kazenski, ki ubogemu ljudstvu dajo več piti, kakor more nositi.

Celje. Med ranjenimi in bolnimi vojaki, katere so pripeljali z južnega bojišča v Celje, se je pojavilo 7 slučajev kolere. Dva na kolero bolna vojaka sta podlegla boleznim.

Sevnica. Sina posestnika Simončiča v Sevnici sta se igrala z očetovimi puškami. V sobo je stopila 17letna služkinja Marija Solce, na katero je nameril 12letni Ivan očetovo puško, čes, ustrelil te. Fant je pritisnil na petelin, ne zavedajoč se, da je puška nabasana, ter je zadel Solcevo naravnost v sree. Dekle je bilo pri prči mrtvo.

Sv. Marjeta na Pesnici. Tudi iz naše župnije je šlo veliko fantov in mož na bojno polje, med drugimi tudi Anton Ferik. Bil je še komaj šest mesecev pri vojaki. Vse je voljno prenašal. Ali nemila usoda mu ni odločila, da bi se enkrat videl svojo, sestre in svojo ljuba mater. Kot se je sedaj uradno sporočilo, dne 10. maja popoldne ga je zadela krogla v glavo in je bil kmalu mrtev.

Sv. Andraž v Slov. gor. V soboto 24. julija ponoči je umrla blaga žena Marija Horvat iz Kokočanske, stara 64 let. Rajna je v petek zvečer legla k počitku, od katerega ni več vstala; zjutraj so jo našli mrtvo. Bolehala je že dalje časa na srčni bolezni, kateri je tudi podlegla. Vsi trije njeni sinovi so padli na bojišču; mož ji je umrl že pred 4. leti.

Ljutomer. Zalostna novica, da je nemila smrt pokosila moža v najlepši dobi svojega življenja, Josipa Preloga, zidarskega palirja in posestnika na Kamenščaku, je pretresla vse sosedne, sorodniške in prijatelje. Imenovani je bil mož treznega značaja. Bil je oče devetero otrok. Trije sinovi so v vojni. Najstarejši sin Josip se nahaja že od meseca oktobra v ruskem ujetništvu. Drugi sin Ivan se nahaja že od začetka vojne pri trenski četi na severnem bojišču; odlikovan je bil s srebrno kolajno 2. vrste. Tretji sin Mihael se je vrnil že drugičkrat ranjen s severnega bojišča. Četrti sin je padel na bojnem polju. Ranjki posestnik je bil vzgleden oče svojih otrok. Zapustil je tudi žalujočo soprogo.

Ormož. Padel je na italijanskem bojišču od granate zadet vrl mladenič in bivši knjižničar Izobraževalnega društva Mihael Majerič iz Litmerka. Služil je pri pešpolku in je bil letos meseca maja poklican pod orožje.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Ona grenka resnica, da vojna zahteva kot žrtve le boljše in najboljše, se po doslej došlih vesteh z bojišč pri nas v popolnem obsegu potrjuje. Med naše najboljše smo šteli mladeniče, ki so doslej padli na bojiščih na jugu in severu in med najpriljubljenejšimi so bili možje, ki jim je vojna že skopala grob v tujih tleh. Med po vojni najtežje prizadete pa spada pri nas dosekdaj ugledna Marova družina v Ruemaneh, ki je tekom enega leta vojne izgubila oba sina-vojaka. Za v sredini oktobra je padel v Galiciji prvi sin Martin, četovodja pri 20. lovskem bataljonu, in ni se bila zaceljena rana, zadana s to izgubo starišem, že je v sredini julija došla s severnega bojišča vest, da je 6. julija podlegel težki rani na bojnem polju tudi drugi sin Tomaž, ki je od 15. aprila služil pri 26. domobranskem pešpolku in se udeležil bojev ob Dnje-

stru. Star je bil šele 18 let. Bil je tihega, ljubeznivega značaja. Ganljiva je bila njegova ljubezen do padlega brata. Ko je odhajal na bojišče, je hrepenel z vso dušo najti čim mogoče na severu grob dragega brata, misel na brata ga je spremljala v strelske jarke, in ko je težko ranjen slutil blajočo se smrt, so bile zadnje njegove besede: "Srečno, tovariši, jaz pojdem za bratom!" "Bog daj, da bi bil kmalu konec vojne in meni srečno vrnitev k vam, dragi, v moj domači kraj!" končje se zadnje njegovo pismo starišem; ni se mu izpolnila ta goreča želja, ne bomo ga videli več med seboj.

Zavrč. Zalostna vest nam je šele sedaj došla iz Przemysla, da je v tamkajšnji bolnišnici dne 20. marca umrl naš vrli učitelj Herman Križ. Za njim žaluje vsak, kdor ga je poznal; saj je bil daleč okrog znan kot izborni pevec. Za njim žaluje mlada vdova, kateri je bil usojen le kratek čas srečnega zakona.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pred kratkim je obhajal Jakob Zafonik iz Gor. Pleterovo sv. mašo. Tri leta zapored je omenjena vas imela novomašnika: leta 1913 je primical Anton Peruš, sedaj kaplan v Dolu pri Hrastrniku, lanskega leta Gabriel Planinšek, franciskan v Ljubljani, letos pa zgoraj omenjeni. Pač redek slučaj.

Sv. Frančišek. Pionir Fran Nerat piše z bojišča svojem bratu: Prejel sem Tvojo dopisnico, v kateri sem opazil, da boš moral priti služiti cesarja. Tudi jaz že koracim po bojnem polju devet mesecev, pa sem še kljub temu živ in zdrav. Toda koliko jih je že padlo, koliko je bilo ranjenih! S solznimi očmi pišem to pismo, ker ko bi Ti pisal vse po pravici, bi bil preveč žalosten. Sicer pa mi vedno nekaj pravi, da se še bomo videli z mojim ljubim stariš, brati in sestrami. Bog daj, da bi se moje misli uresničile in da bi bil še enkrat konec te grozne vojne!

KOROŠKO.

Pisma z bojišča. Celovski "Mir" je dobil od nekega slovenskega nadporočnika s severnega bojišča z dne 24. julija sledeče pismo: Preseljujemo se iz kraja v kraj. Pogorelo vas smo zapustili, zarili se dva metra globoko na prastorem hribovskem polju sredi dozo-relega klasja. Tri dni nas je pošteno dež pral, potem so nas obiskale žabe, sedaj pripeka solnce, muhe so nadležne, komarji pikajo, še manjše stvarice (uši) so včasih zelo sitne, pri tem svigajo krogle, granate in šrapneli. Pred kratkim sem izgubil od kompanije je poročnika Slovenca, jurista Masiča, ki je pri deželnem odboru kranjskem Ranjen je bil v nogi in krogla je obitala v mečah. Škoda veselega in zelo pridnega oficirja. Imam prav dobro kritje s posteljo iz prsti, poleg imam telefon, v bližini "hladnjak", pokrit s plahoto. Tam je jedilnica, sprejemna soba itd. Vse kokiši smo pojedli in moj sluga dela žalostne obraze, ker mi nima s čim poslužiti. Postal sem nadporočnik in moji momci se čutijo počaščenec, ker je njih vodja avanziral. Pri polku smo tukaj ostali še štirje Slovenci, poročnika dr. Olip, dr. Ples in praporščak Pipan; eden, Masič, je dobil zaslužni križec, ravnatoka poročnik Sušnik, ki je težko ranjen pred tremi tedni odšel v domovino. Ne da bi se hvalil, moram reči, da Slovenci v primeru z drugimi izredno dobro držimo. — Z Julskih planin je prejel "Mir" sledeči dopis: Preselili smo se par tisoč metrov naprej. Z Italijani sedimo vsak na enem grebenu in si kaže-mo za sedaj le zobe. Puškine krogle nas komaj dosežejo. Drugače je s topovskimi. Te nam bi pa rade delale preglavice s svojimi pogostimi in težkimi obiski, vendar nam še niso napravili dosti škode. Meni so poslali šele enega moža v bolnišnico, precej več vreme, ki se jako pridno menja.

PRIMORSKO.

Padel je na južnem bojišču učitelj, častniški aspirant Alojzij Bravničar, doma iz Tolmina. To je drugi goriški učitelj, ki je padel na bojišču.

Dva Kobaridca sta se oglasila iz Italije, in sicer brata Šlunder iz znane rodbine. Nahajata se v starosti 20 do 30 let. Italijani so ju odpeljali s seboj in se nahajata neke blizu Milana. Pišeta, da sta zdrava in pozdravljata svoje, drugega nič. Eden Šlunder je mi-zar, drugi kmetovalec. Vedno bolj se kaže, kako malo zanesljiva je bila prvotna precej razširjena vest, da je v Kobaridu vse na svo-

jem mestu. Ako so pobrali oba Šlundera, dva navadna mladeniča, so pobrali gotovo tudi vse veljake, kakor župana itd. Iz nekega drugega pisma, ki je došlo iz Kobarida, je razvidno, da tam ni skoro nič možkih, pozdravi so od samih žensk. Poročajo, da se je neki avstrijski vpojkojonec v Kobaridu, mož, ki je že v letih, zglasil pri italijanski oblasti, naj mu dajo pokojnino in so mu jo res izplačali.

Mnogo beguncev iz Furlanije in Istre je bilo iz Lipnice na Štajerskem odpeljanih in raztresenih v razne kraje na Ogrskem. Dne 20. avgusta so začeli te begunce spravljati z Ogrskega na Štajersko in Dolenje Avstrijsko, kjer je zanje že dobro preskrbljeno ter dobijo sobe, postelje, hrano, perilo, obleko in odejo za zimo. Bivališča zanje so urejena po vseh modernih zahtevah stavebnih in higijskih.

Smrtina kosa. Na Rakeku na Kranjskem je umrla v veliki bedi begunka iz Gorice, zapustivši pet otročičev. Mož se nahaja že leto dan pri vojaki. Dobri ljudje so darovali 21 K za mleko in kruh drobnim otrokom. To je vse hvalno vredno. Rakek je imovit kraj in ubogih otročičev ne bo zapustil. — Nagle smrti je umrl v St. Petru na Krasu goriški begunec Fran Lipic iz Števerjana doma.

DALMACIJA.

Preselitev. Dalmatinsko učiteljske se preseli za čas vojne iz Arbanasov pri Zadru v Makarsko. **Mcraro nositi uniforme.** Dalmatinski državni konceptni uradniki morajo vsled predpisa zaderskega namestništva nositi v bodoče v službi in izven službe svoje uniforme.

HRVATSKO.

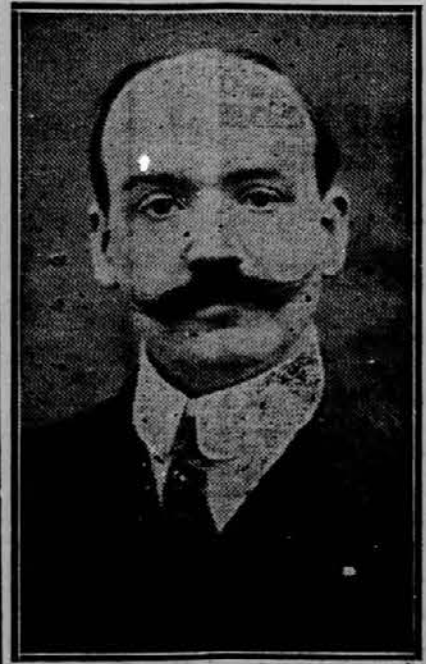
Pri generalu Boroeviću. Slavni hrvatski akademski slikar profesor Iveković pripoveduje v hrvatskih listih svoje vtiske, ki jih je dobil, ko je obiskal v glavnem stanu soške armade generala Boroeviča, katerega je portretiral. Vojaki imajo v Boroeviča neomajano zaupanje; kadar čujejo njegovo ime, nastane med njimi nepopisno navdušenje. Dasi ima Boroevič že skoro 60 let preko svojih pleč, ohranil je neko mladeniško svežost in okretnost. Ko je prof. Iveković Boroeviča portretiral, je general sedel pri svoji pisalni mizi ter marljivo nekaj beležil in študiral. Ko je prof. Iveković pri slovesu izrekel nado, da se skoro vidi jo na italijanski zemlji, je dejal Boroevič: "Videti hočem. Kar Bog da! Pozdravite mi srčno drage Zagrebčane in Zagrebčanke!" Prof. Iveković je izvršil ob tej priliki še več drugih portretov ter se je nato podal na soško fronto, odkoder je prinesel interesantne skice. V Ljubljani je bil prof. Iveković 24. junija, v Gorico je došel 30. junija, ko je divjala bitka pri Podgori, ter je z avtomobilom obiskal Doberdob, Tržič in Nabrežino. Sad tega potovanja bodo krasne vojne slike, ki bodo v čast Hrvatov in Slovencev.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. S., Milwaukee, Wis. — Nam ni znano, kje so v New Yorku kurzi za hipnotizem, in tudi ne vemo, če se s to "vedo" peča kak Slovencev.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v cratkem obiskal naš potovalni zastopnik



Mr. VONKO JAKŠEK, ki je pooblaščen pobirati naroč-nice in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa. in okolici. Upravitelj "Glas Naroda".

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOHNA PRIMOŽIČ, podomače Tonšev iz vasi Spodnje Novake na Primorskem. Prosim onega, ki ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam javi. — John Marzgon, Box 42, Reliance, Wyo. (8-10-9)

Iščem JOHANO MEŽNAR. Doma je iz vasi Podbeže. Midva sva skupaj potovala na parniku "Martha Washington" v Združene države. Povedati ji imam nekaj važnega, zato jo prosim, da mi pošlje svoj naslov. — Anton Frank, Box 803, Glassport, Pa. (8-9-9)

Kje se nahaja MARY JAKŠE-TIČ? Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sama javi. — John Frank, 5420 Dresden Alley, Pittsburgh, Pa. (8-9-9)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trepno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Izvanredna ponudba za bolne.

To je zadnji mesec, ki nudimo — da hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti \$10.00 vredno preiskavo z

X-ZARKI VSE ZA \$2.00.
Nobenega uganjanja ali pomot glede vaše bolezni. X-Zarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.

Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER
za revmatične bolečine, okrevlost in neigibnost sklepov in mišic
Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavojce, ki niso zapечатeni z Anchor varstveno znamko.
25 in 50 centov v lekarnah ali naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St. New York, N. Y.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico. Ink.

Upravni odbor:

Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5th St., New York, N. Y.
Podpredsednik: John Pirnat, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Tajnik: Vinko Zevnik, 852 Anth on Ave., Ridgewood, N. Y.
Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Zapisnikar: Ivan Gerjovich, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y.

Nadzorni odbor:

Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
John Jurkas, 640 Warren St., Brooklyn, N. Y.
Anton Cvetkovich, 440 Union St., Brooklyn, N. Y.
Mary Kompare, 32 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Ivan Scholt, 59 St. Mark's Place, New York, N. Y.

Društveni zdravnik:

Dr. Henry U. Robinson, 69 E. 7th St., New York, N. Y.

Redne društvene seje se vrše vsako ČETRTO SOBOTO v mesecu v društveni dvorani "BEETHOVEN-HALL", 210 E. 5th St. blizu 3. Ave. v New Yorku, N. Y. in se prično točno ob 8. uri zvečer.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenšit nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

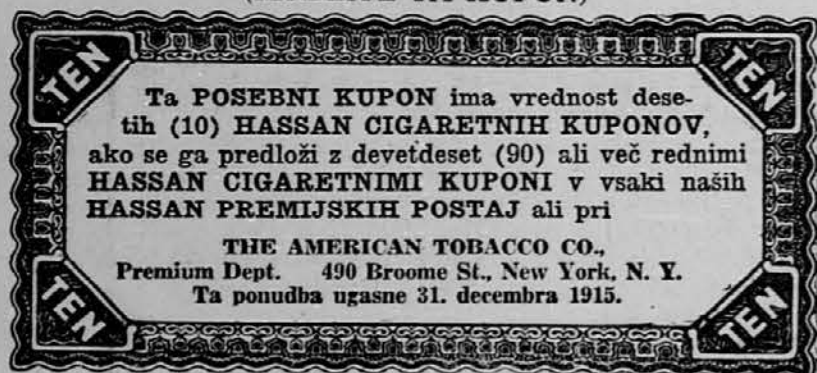
Vrednostna ponudba kadilcem

HASSAN CIGARETTES

"Standard Amerike".

10 HASSAN KUPONOV ZASTONJ

(IZREŽITE TA KUPON)



Ta POSEBNI KUPON ima vrednost desetih (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV, ako se ga predloži z devetdeset (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v vsaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.

Najboljša kakovost in največja vrednost sta napravila HASSAN cigarete v Ameriki za najbolj razširjenecigarete po 5 centov, z ustnikom. Fini okus, mehki vonjin prikupna lahkost teh velikih, ovalnih cigaret dajejo popolno zadovoljnost.

Par vrednostnih predmetov, katere se dobi za HASSAN kupone:

Kuponi	Kuponi
Milo za briti 25	Zenski ali moški dežnik, ameriški Taffeta, Mission ročnik 250
Copit, četine so vložene v trd gumi 50	Kuhinjska oprava — 10 kosov z visocim obešalom. Oprava obstoji iz: Priprave za rezanje mesa s privescem za drobnejše sekanje; mesarskega noža, Emery brus, kuhovnice, lopatice, noža za kruh, priprave za odpiranje skatlet, velikih vilic, noža za rezanje in žage 300
Jerken, dvojen za brušenje in glajenje 50	Ura za gospode, pristno temno jeklo 650
Elastični pas, ki se R-A-Z-T-E-G-N-E, mera od 30 do 44 inčev. Priladen za vsako telo in postavo. Zdravniki ga priporočajo povsod 100	Ura za gospode ali goepe, z odprtim kazalom. 14 karatno zlato, "Waltham kolesje" 3900
Zepni nožič, biserni ročaj, dve klini ter pila za nohte 125	
Aparat za rezanje hrane, s štirimi nožmi, katerega je lahko pritrčiti. Potreben v vsakem domu 200	

Pošljite kupone na Premium Department, AMERICAN TOBACCO COMPANY Drawer L, 484-490 Broome Street New York City, N. Y.

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

[Za Glas Naroda prevel: G. P.]

25

(Nadaljevanje)

Oba očeta sta šla skupno k policijskemu predsedniku ter sta mu predložila dve prošnji. Prvič, naj se me takoj oprosti iz Chatelet in drugič, naj se drži Manon celo življenje zaprto ali jo pa prevede v Ameriko.

V istem času se je namreč pričelo pošiljati potepuhe in nemo-ralne ženske v francosko kolonijo v Ameriko in policijski pred-sednik je obljubil, da bo odšla Manon s prihodnjo ladjo.

Stari B. M. in moj oče sta nato prihitela k meni, da mi spo-ročita moje oproščanje. Prvi je govoril z menoj par prijaznih besed glede mojega preteklega življenja ter mi čestital, da imam tako plemenitega očeta. Obenem me je posvaril, naj odslej sledim nje-govemu vzgledu in njegovim naukom. Oče pa mi je ukazal, naj se opravičim pri gospodu B. M. radi sramote, katero sem storil nje-mu in njegovi družini.

Skupno smo zapustili Chatelet, ne da bi jaz izpregovoril eno besedico v prilogi Manon. V tej družbi si niti nisem upal govoriti z vratarjem ječe. Moje priprošnje pa bi kljub temu ostale brez-uspešno! Kruto povelje je došlo obenem z mojo oprostitvijo. Ne-srečno deklico so uro pozneje odvedli iz Chatelet ter prevedli v bolnico, kjer se je pridružila par tovarišicam, obsojenim na isto usodo.

Moj oče me je prisilil, da sem mu sledil v njegovo stanovanje. Tako je postalo večer, ne da bi imel priliko odstraniti se za trenu-tek ter pohiteti nazaj v Chatelet. Nicesar drugega nisem name-ral kot prinesiti Manon nekaj okrepčila ter pridobiti vratarja za njo. Nisem namreč imel niti najmanjšega upanja, da bi se mi do-volilo sestanek z njo. Glede sredstev in poti kako bi jo oprostil, nisem imel niti trenutka časa, da bi razmišljal.

Vratar je obžaloval usodo Manon — jaz ga nisem razumel — ter mi je konečno podal izjavo, potom katere sem izvedel ono straš-no, kar sem vam prej pojasnil.

Niti kap ne more povzročiti takega stanja, v katerem sem se nahajal jaz, ko sem izvedel strašno vest. Onesvestil sem se ter mi je pričelo srce burno utripati. Ko sem se zopet prebudil, sem bil komaj mojster svojih občutkov ter sem takorekoč visel med živ-ljenjem in smrtjo. Da nisem sledil nobenemu drugemu nagonu kot naravnemu nagnjenju, do se oprostim boli, bi stotičkrat z veseljem pozdravil smrt. Celo vera mi ni kazala v življenju po smrti nobenih strašnejših muk kot sem jih doživel takrat. Čudež, katerega vstvarja le ljubezen, pa mi je vrnil moči in zahvalil sem Boga, da mi je vrnil razum in življensko moč.

Moja smrt je mogla koristiti le meni samemu, Manon pa po-trebuje mojega življenja, moje moči, da jo oprostim, da jo pod-piram, da se masčujem. Vsled tega sem prisegel, da se brez vsa-kega pomisleka posvetim tej stvari.

Vratar mi je stal pri tem na strani z unemo prijatelja, ki je vzbudila mojo najglobljo hvaloznost.

— Moja žalost vas torej gane! — sem vsiknil. — Celi svet me je zapustil in celo moj oče pripada mojim najkrutnejšim za-sledovalcem. Nihče se me ne usmili. Le vi, ki spadate v to hišo barbarstva in trdosrčnosti, kažete sočutje do najbolj nesrečnega izmed vseh človeških bitij.

Nasvetoval mi je, naj ne stopim na cesto, dokler se ne pomirim. — Pustite me, pustite, — sem rekel. — Preje me boste videli kot si domnevate! Imejte pripravljeno najhujšo ječo — in jaz bom skušal, da jo zaslužim.

Moj prvi sklep je bil v resnici, da spravim s pota oba B. M. ter policijskega predsednika. Nato sem namraval z oboroženo silo vdreti v bolnico ter oprostiti Manon. Moje masčevanje bi doseglo celo mojega očeta, ker sem izvedel od vratarja, da sta on in stari B. M. započela celo stvar.

Komaj pa sem napravil par korakov v prostem, ko se je moja jeza umaknila treznemu premisleku. Smrt najinih sovražnikov bi malo koristila Manon, a mene bi gotovo oropala vseh sredstev, da ji priskočim na pomoč. In konečno, — ali sem bil sploh v stau- nu izvršiti zavraten umor? Vse sile svojega duha sem rabil za oprostitev Manon: vse drugo bi se našlo pozneje.

Denarja sem imel zelo malo, a sem vedel, da je treba za vsa slična podjetja napolnjene blagajne. Pomoči bi mi mogle le tri ose-be: Tiberge, moj oče in gospod pl. T. Od očeta in Tiberge nisem mogel pričakovati ničesar, dočim sem se sramoval naprositi gospo-da pl. T. Moj obup pa je vrgel na stran vse te pomisleke. Ne da bi se briga za to, da me bodo morda spoznali, sem pohitel v Saint Sulpice ter pustil poklicati prijatelja Tiberge.

Iz njegovih prvih besed sem posnel, da so mu bile neznane moje zadnje pustolovščine. Vsled tega sem tudi takoj opustil na-mero, da apeliram na njegovo milosrčnost. Govoril sem v sploš-nem o veselju radi zopetnega sestanka z očetom ter ga nato prosil, naj mi posodi nekaj denarja, da plačam z njim pred odpotovanjem iz Pariza nekaj dolgov, katere želim prikriti. Takoj mi je ponudil svojo denarnico, v kateri sem našel šeststo frankov. Od te svote sem mu vrnil le sto. Menico, katero sem mu ponudil, je velikodušno odklonil.

Od njega sem se podal k gospodu pl. T., kateremu nisem ničesar zamolčal. Seznanil sem ga s svojo nesrečo, s svojo bolestjo, — a mu nisem mogel povedati ničesar novega, ker je bil že o vsem poučen. Izjavil je, da sočustvuje z menoj. Ko sem ga vprašal za svet radi oprostitev Manon, mi je žalostno odgovoril, da goji v tej zadevi kaj malo upanja, ker bi bilo le čudežu mogoče pomagati mi iz te zagate. On sam je že skušal govoriti z Manon, a ni mogel dobiti tozadavnega dovoljenja. Povelja policijskega predsednika so ostra in odločna in oddelek jetnikov, med katerimi se nahaja tudi ona, bo odšel že pojutrišnjem.

Njegove besede so me tako presenetile, da sem ga pustil go-voriti naprej, ne da bi ga prekinil. Povedal mi je še, da me name-noma ni obiskal v Chatelet, ker mi bo lažje pomagati, če ostane na-jino znanstvo prikrito. Sedaj pa ima zame le še en svet, ki je sicer nevar, ki pa je edini, potem katerega bi se dal dočeti oprostitev Manon. Nato me je še enkrat prosil, naj nikdar ne izdam, kdo je skoval ta načrt. Svet je obstajal v tem, da naj najamem par moč-nih dečkov v času ko bo zapustil oddelek jetnikov Pariz. Plemeniti T. ni niti čakal, da mu priznam svojo revščino, temveč mi je sam od sebe ponudil svojo denarnico ter rekel: — Tu je sto pi-štol, ki vam bodo koristile. Vrnili mi boste, ko bodo urejene vaše razmere. Konečno mi je še zatrdil, da bi s svojim lastnim mečem izvajal oprostitev Manon, če bi mu ne bilo treba ozirati se na njegov lastni sloves.

Njegova skrajna plemenitost mi je privabila solze v oči in za-hvalil sem se mu z vso unemo, ki mi je še ostala v tej tugi.

Vprašal sem ga še, če ni nikakega upanja za izposlovanje opro-stitve Manon stema, da bi se govorilo s policijskim predsednikom.

On je bil mnenja, da bi se moralo za kaj takega navesti tehten vzrok ter da bi bila edina pot ta, da bi se pregovorilo mojega očeta in gospoda B. M. ter ju napotilo, da bi prosila za razveljavljenje sodbe. Kako pridobiti mladega B. M. je hotel vzeti sam v roke, da-

siravno se je prijateljstvo mladega B. M. nekoliko ohladilo, ker ga je očividno sumičil, da je bil vdeležen pri burki, katero se je igralo z njim. Jaz za svojo osebo pa naj napnem vse sile ter prego-vorim očeta.

To pa je bilo skoro nemogoče, ker sem se skrivoma in proti povelju splazil iz stanovanja, kamor se niti nisem nameraval vr-niti, odkar sem izvedel za usodo Manon. Bal sem se namreč, da se me bo proti moji volji zadržalo ter mogoče celo vleklo v provinco kot se je to storilo prvič, ko me je odvedel brat.

Res je, da sem postal od onega časa starejši, a starost je slabo varstvo proti nasilju. Konečno sem prišel na rešilno misel. — Spra-viti ga na neki javni prostor, kamor bi ga povabil pod izmišljenim imenom.

Gospod pl. T. je pohitel k mlademu B. M., jaz pa v Louxem-bourg, odkoder sem poslal slo na očeta z naročilom, da ga tam pri-čakuje neki znanec.

Dvomil sem, da bi prišel, ker se je že bližala noč, vendar je bil kmalu na mestu in sicer v spremstvu služabnika. Prosil sem ga, naj mi sledi v drevored.

Premerila sva kakih sto korakov, neda bi padla beseda. Ko-nečno pa sem pričel jaz.

— Čutim, — sem rekel, — kako dober oče ste mi. Obsipali ste me z dobroto in popustljivostjo ter mi odpustili celo vrsto prestop-kov. Bog mi je priča, da vračam vse to z najbolj nežnimi čustvi. Vaša strogost — — —

— Moja strogost? — se je vmešal oče.

(Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta pl. Suttner

“Doli z orožjem!”

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užit-kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenski: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: “Doli z orožjem” je pravo ogledalo sedan-je časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom “Doli z oro-žjem”! Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spi-sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli knjo križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja-ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več narduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Nepredajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt Street,

New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so-delovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

“GLAS NARODA” JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

Centenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporoča-mo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.



Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročni-no in izdajati tozadavna potrdila. Upravišтво “Glas Naroda”.

Prosti nasvet in infor-macije priseljencem.

“The Bureau of Industries and Immigration” za državo New York varuje in pomaga priseljen-cem, ki se bili oseparjeni, oropa-ci ali s katerimi se je slabo rav-salo.

Bresplačno se daje nasvete pri-seljencem, kateri so bili osepar-jeni od bankirjev, odvetnikov, tr-govcev s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval-cov, kašipotov in posestnikov go-stila.

Daje se informacije v natural-izacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za dr-žavljanke listine.

Sorodniki naj bi se sestali s pri-seljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.
Urad v mestu New York: 86 East 29th St., odprt vsaki dan od 9 ure jutraj do 5. popoldni in v sredo svečer od 8. do 11. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno zaženje za žen-ske in moške last, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zra-atejo v 6 re-dnih kratkih, gosti in dolgi lasje, kakor tudi meškim krasne brke in brado in nebo-do odpadati in ne osiveli. Ravmatizem, kostbol ali trganje v ro-kah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim. Rane, opokline, bole, tute, kraste in griste, potne ooge, kurje oči, bradavice, ošabine v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pilište takoj po cenik in knjižico, pošiljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

(109 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
“GLAS NARODA”, NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 18½ palca velika.
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več red-nimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki na-kih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljlatve tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-bujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znanecm v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.